

Crna Gora
Agencija za sprečavanje korupcije

III KVARTALNI IZVJEŠTAJ

o radu ASK u 2024.

01. jula – 30. septembra 2024.

Podgorica, decembar 2024. godine

Sadržaj

I UVOD	3
II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI	4
1. Sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija / poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija	4
2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava	7
3. Provjera izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera	10
4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja	16
5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta	21
6. Kontrola djelatnosti lobiranja	25
7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača	27
8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije	30
9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK	32
10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga	35
11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije	37
IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ	39
1. Međunarodna saradnja	39
2. Saradnja sa državnim institucijama i civilnim društvom	43
3. Ljudski resursi	44
4. Razvoj informacionog sistema Agencije	45
IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI	45
1. Izvršenje budžeta ASK	45
2. Javne nabavke	46
Rezime	47
Aneksi	50

I UVOD

Agencija za sprečavanje korupcije (u daljem tekstu: Agencija/ASK) je samostalna i nezavisna državna institucija koja je počela sa radom 1. januara 2016. u skladu sa Zakonom o sprječavanju korupcije (u daljem tekstu: ZSK).

Kvartalni izvještaji o sprovođenju Plana rada Agencije, sa tabelarnim prikazom statističkih podataka (aneksi), dostavljaju se Savjetu ASK, koji na taj način vrši monitoring i evaluaciju Plana rada.

Iako Plan rada Agencije za 2024. godinu nije usvojen, Agencija je nastavila sa sprovođenjem svojih redovnih aktivnosti i ovaj dokument predstavlja presjek rezultata rada ASK u III kvartalu 2024. godine.

Sadržaj izvještaja prikazan je tematski i obuhvata sve sprovedene aktivnosti ove institucije.

Prilikom izrade Izvještaja, uzete su u obzir preporuke eksperata Savjeta Evrope.

Skupština Crne Gore je 31. jula 2024. godine **izabrala Savjet ASK u punom sastavu.**

Savjet ASK je, 26. avgusta 2024, na Šestoj sjednici odredio **Dušana Drakića za vršioca dužnosti direktora ASK.**

II ANTIKORUPCIJSKI MEHANIZMI

1. Sprečavanje sukoba javnog i privatnog interesa u vršenju javnih funkcija / poštovanje ograničenja u vršenju javnih funkcija

1.1. Svrha i opis

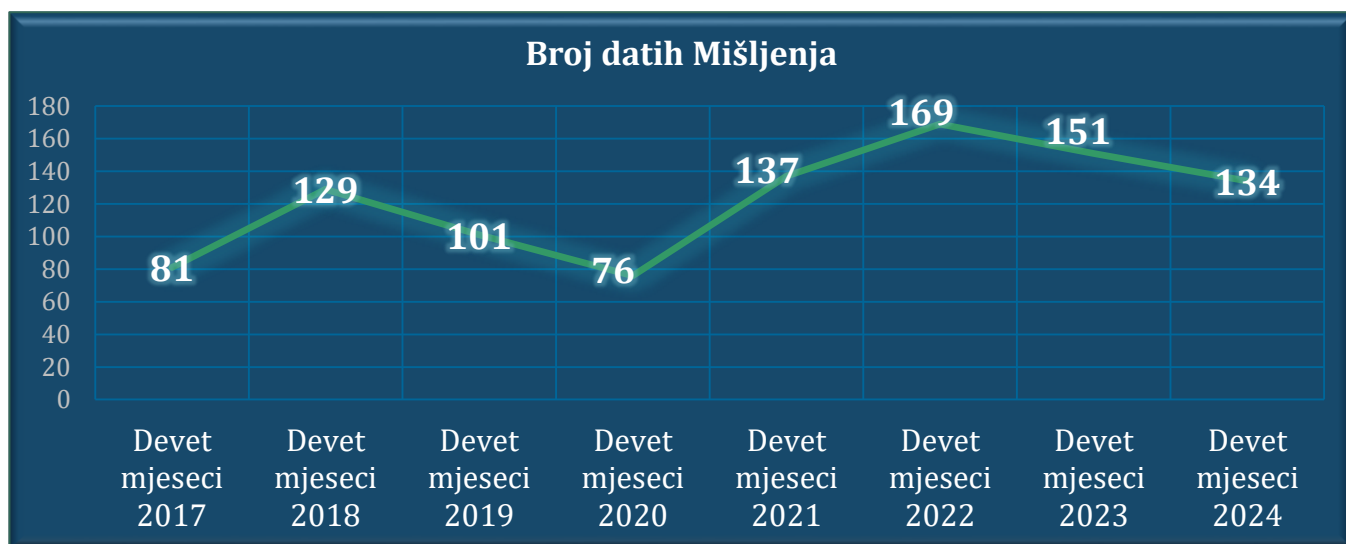
Sukob interesa u vršenju javne funkcije postoji kada privatni interes javnog funkcionera utiče ili može uticati na njegovu nepristrasnost u vršenju javne funkcije, kao i u drugim situacijama koje mogu dovesti do sukoba interesa. Javni funkcioner je dužan da funkciju vrši na način da javni interes ne podredi privatnom, kao i da ne izazove sukob interesa u vršenju javne funkcije.

Zakonske odredbe o sukobu interesa u vršenju javne funkcije imaju za cilj da spriječe da dođe do situacija sukoba interesa, kao i da rješavaju i upravljaju sukobom interesa kada do takvih situacija dođe. Takođe, ZSK propisuje i ograničenja u vršenju javnih funkcija, koja se odnose na vršenje nespojivih funkcija, obavljanje dužnosti u privrednim društvima, članstvo u radnim tijelima i primanje naknada, zaključivanje ugovora o uslugama, kao i ograničenja po prestanku javne funkcije.

1.2. Rezultati rada

Davanje Mišljenja u cilju sprečavanja sukoba interesa

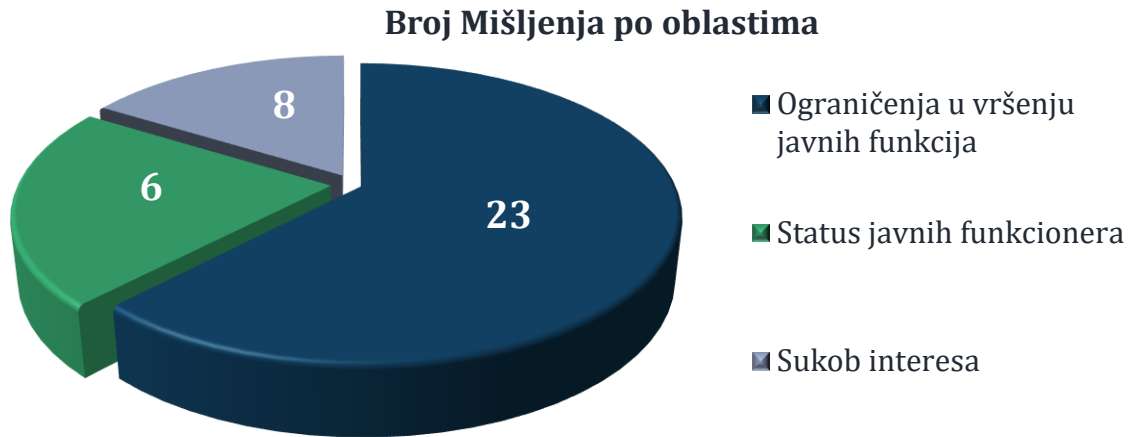
Agencija je u III kvartalu 2024. godine, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 37 Mišljenja** o postojanju sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija. Do kraja III kvartala 2024. godine ukupno su data **134 Mišljenja**, čime se održava kontinuitet velikog broja zahtjeva i datih mišljenja u ovoj oblasti.

Grafikon 1 – Broj datih mišljenja

Od ukupnog broja datih mišljenja u III kvartalu 2024. godine:

- **u 13 je konstatovano da postoji ograničavajući faktor** u odnosu na navode iz zahtjeva za davanje mišljenja;
- **u 13 je konstatovano da nema ograničavajućeg faktora u odnosu na navode iz zahtjeva;**
- 3 mišljenja su se odnosila na članstvo javnih funkcionera u organima upravljanja i nadzornim organima javnog preduzeća, javne ustanove ili drugog pravnog lica, gdje je konstatovano da javni funkcioner može biti član navedenih organa upravljanja ili nadzornih organa, ali da po osnovu navedenog članstva ne može ostvariti prihod ili drugu naknadu;
- 8 mišljenja se odnosilo na status javnih funkcionera shodno članu 3 ZSK.

Grafikon 2 – Broj datih Mišljenja po oblastima u III kvartalu 2024.

Izvodi iz evidencija Agencije

U skladu sa članom 42 ZSK, **23 organa vlasti** su u III kvartalu 2024, prije postupka izbora/imenovanja, **zahtijevala izvode iz evidencije Agencije za 131 lica**, o tome da li su u posljednje četiri godine prije kandidovanja, u svojstvu javnog funkcionera, bili razriješeni javne funkcije zbog povrede odredaba Zakona, kako bi provjerili da li ima zakonskih smetnji za njihovo imenovanje i kako bi bilo spriječeno izvršenje odluka donijetih u sukobu interesa.

Agencija je u navedenim slučajevima konstatovala da **predloženi kandidati nijesu razrješavani** s javne funkcije zbog povrede odredaba ZSK, shodno članu 42 stav 6.

U skladu s članom 16a Uredbe o Vladi Crne Gore, iz Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore ili kabineta potpredsjednika Vlade Crne Gore su dostavljena **tri zahtjeva** za provjeru da li u odnosu na lice ima pokrenutih i okončanih postupaka zbog povrede odredaba zakona kojim se uređuje prevencija i sprječavanje korupcije, ukoliko je riječ o imenovanju savjetnika predsjednika Vlade, šefa Kabineta predsjednika Vlade, zamjenika šefa Kabineta predsjednika Vlade i savjetnika potpredsjednika Vlade.

Agencija je **u jednom slučaju** konstatovala da su u odnosu na predloženog kandidata pokrenuta i okončana dva postupaka zbog povrede odredaba zakona kojim se uređuje prevencija i sprečavanje korupcije.

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2024.

Upravni postupci u vezi sprečavanja sukoba interesa/ograničenja u vršenju javnih funkcija

Agencija je u III kvartalu 2024. **pokrenula 8 upravnih postupaka u oblasti sprečavanja sukoba interesa.**

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u. postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Sukob interesa	3	-	-	5	-	-
UKUPNO	3	-	-	5	-	-

Tabela 1 - Pokrenuti i okončani upravni postupci i utvrđena kršenja zakona u oblasti povrede ograničenja u vršenju javnih funkcija

Ostavke na osnovu Mišljenja Agencije

U III kvartalu 2024. godine, na osnovu datih Mišljenja, **podnijete su dvije ostavke na javnu funkciju**, dok su konstatovana **tri prenosa upravljačkih prava** u pravnim licima.

Agencija je stavila van snage 19 mišljenja i odluka u kojima su u prethodnom periodu pogrešno tumačene odredbe ZSK-a.

Administrativne sankcije

Jedan organ vlasti je nakon okončanih upravnih postupaka, u dijelu sprečavanja sukoba interesa, u III kvartalu 2024. dostavio **odgovor** da je u predmetu **odbijen predlog za izricanje disciplinske mjere.**

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na oblast **ograničenja u vršenju javnih funkcija** pred nadležnim sudom za prekršaje **okončana su tri postupka** po zahtjevima Agencije iz prethodnog perioda i izrečena je **1 novčana kazna u iznosu od 500€ i oduzeta je imovinska korist** stečena izvršenjem prekršaja u iznosu od **2.264,22€, a izrečena je i 1 opomena.**

1.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu 2024. godine predstavnici ASK su, u okviru projekta PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija),¹ bili predavači na **treningu o mehanizmima za suzbijanje korupcije**, kojima su prisustvovali **predstavnici bezbjednosnog sektora**, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Ministarstva odbrane, a tokom kojih je, između ostalog, **bilo riječi o izvještajima o prihodima i imovini**.

2. Kontrola primljenih poklona, donacija i zaključenih sponzorstava

2.1. Svrha i opis

Primanje poklona, sponzorstava i donacija u državnim organima i drugim organima vlasti nosi sa sobom rizik od korupcije, te ZSK predviđa regulacije i u tom dijelu. Konkretno, primanje poklona, sponzorstava i donacija može ugroziti nezavisnost i nepristrasnost rada javnih funkcionera, državnih službenika i organa vlasti kojima su ti benefiti omogućeni. ZSK tako predviđa obavezu Agencije, kao centralnog antikorupcijskog tijela, da vodi, redovno ažurira i objavljuje na sajtu ASK katalog o svim primljenim poklonima, sponzorstvima i donacijama u državnim organima, u cilju obezbjeđivanja što većeg stepena transparentnosti, integriteta i povjerenja u rad organa vlasti.

Organi vlasti dužni su da izvode iz evidencije poklona koju vode, kao i pisane izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa kopijom dokumentacije u vezi sa tim sponzorstvima ili donacijama, dostave Agenciji do kraja marta tekuće godine, za prethodnu godinu.

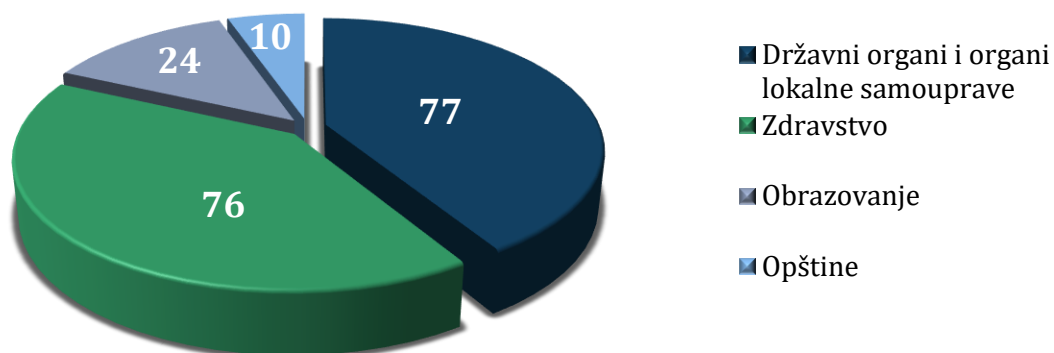
2.2. Rezultati rada

U III kvartalu 2024. godine nije bilo prijavljenih poklona od strane organa vlasti. Agenciji je **u zakonskom roku** do kraja marta tekuće godine od strane **20 organa vlasti** prijavljeno ukupno **164 poklona** primljenih tokom 2023. godine.

Ukupno **111 organa vlasti** na državnom i lokalnom nivou dostavilo je obavještenja da **nijesu primali poklone, sponzorstva i donacije** u toku 2023. godine.

¹ Projekat PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija) sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u saradnji sa Agencijom, a podržan je od strane Ambasade SAD u Crnoj Gori, Bira Stejt dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL).

Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

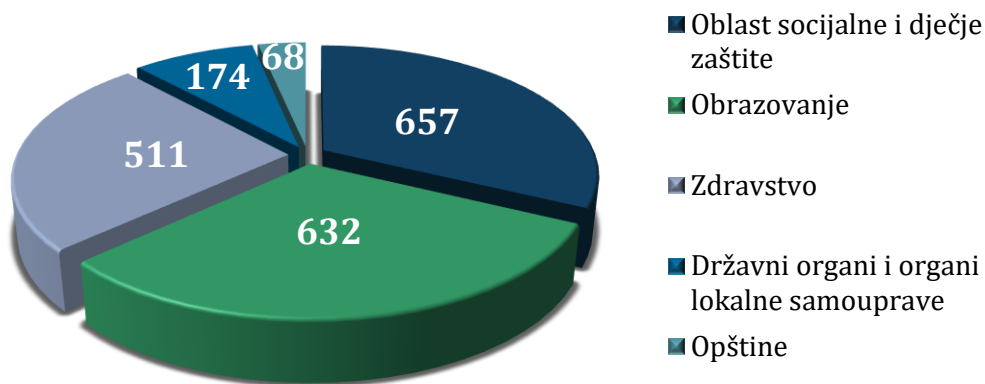
Grafikon 3 - Broj prijavljenih poklona po oblastima

Najviše poklona je, kao i prethodnih godina, protokolarne prirode (107), a riječ je o poklonima koje su javni funkcioneri primili prilikom međunarodnih susreta i koji uvijek, bez obzira na njihovu vrijednost, ostaju državna imovina. Takođe, prijavljena su 33 prigodna poklona i 24 poklona koji se ne mogu odbiti ili vratiti.

Najviše poklona prijavljeno je od strane Ministarstva vanjskih poslova (26).

U III kvartalu 2024. godine nije bilo prijavljenih sponzorstava i donacija od strane organa vlasti. U zakonskom roku do kraja marta tekuće godine od strane **61 organa vlasti** prijavljena su ukupno **402 sponzorstava** iz 2023. godine.

Broj prijavljenih donacija po oblastima

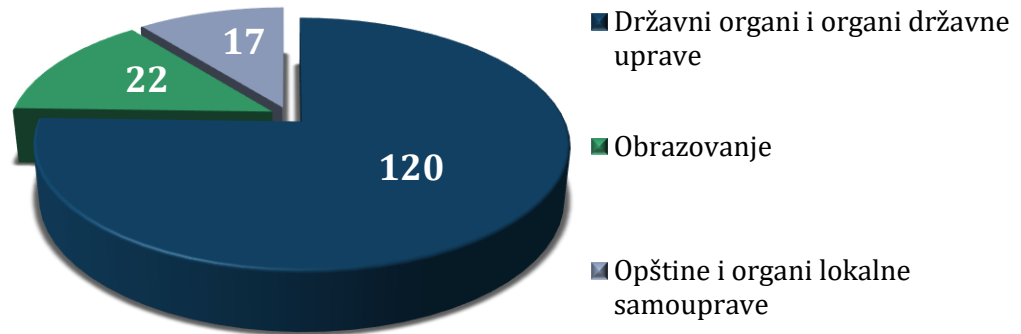

Grafikon 4 – Broj prijavljenih sponzorstava po oblastima

Najveći broj sponzorstava prijavljen je od strane Kliničkog centra Crne Gore (120).

Također, u zakonskom roku Agenciji su do kraja marta tekuće godine od strane **242 organa vlasti** prijavljeno ukupno **2.335 donacija**.

Broj prijavljenih poklona po oblastima

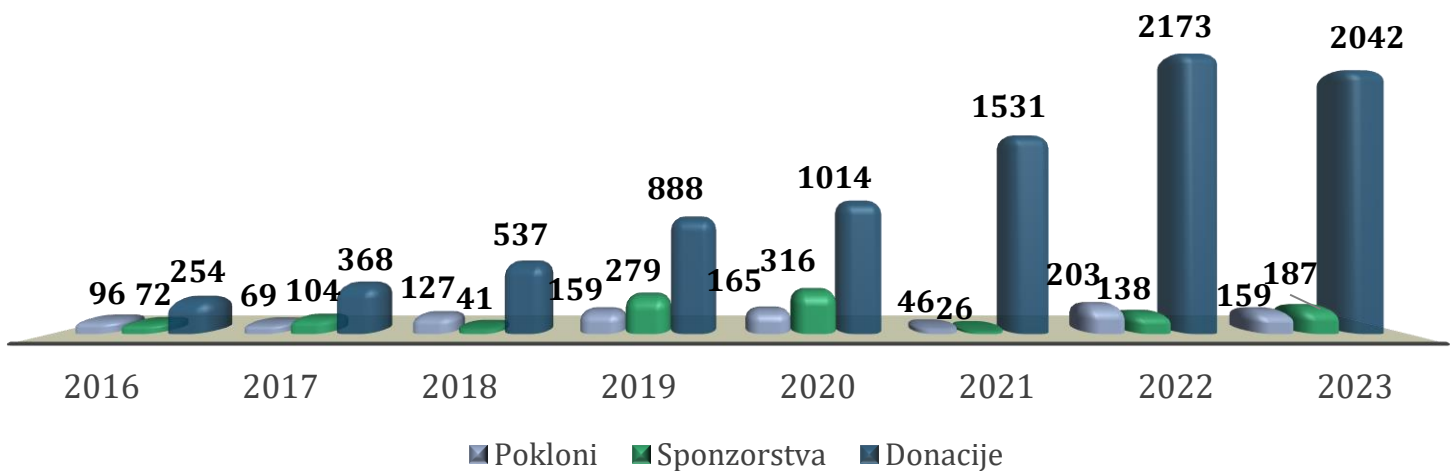
Grafikon 5 – Broj prijavljenih donacija po oblastima

Najveći broj donacija je u oblasti socijalne i dječje zaštite (inventar i oprema za socijalnu i dječju zaštitu, igračke, novčana sredstva, novogodišnji paketići, uređenje igrališta i drugo), oblasti obrazovanja (školska oprema, knjige, školski pribor, novčana sredstva, adaptacija i renoviranje školskih prostorija, tehnička oprema za škole i slično) i u oblasti zdravstva (lijekovi i medicinska sredstva, medicinska oprema, dezinfekciona sredstva, medicinske uniforme, tehnička oprema, kancelarijska i druga oprema i slično).

Najveći broj donacija prijavljen je od strane JU Dječji dom Mladost - Bijela (281).

Djelujući preventivno, Agencija je blagovremeno u I kvartalu 2024. **upućivala dopise i obavještenja organima vlasti o njihovoj zakonskoj obavezi** da podnesu izvode iz evidencije poklona i izvještaje o primljenim sponzorstvima i donacijama sa pratećom dokumentacijom, do kraja marta tekuće za prethodnu godinu.

Broj prijavljenih poklona, sponzorstava i donacija po godinama

Grafikon 6 – Broj prijavljenih poklona, sponzorstava i donacija na godišnjem nivou

Svi dostavljeni izvodi iz evidencije poklona i izvještaji o primljenim sponzorstvima i donacijama su administrativno provjereni i objavljeni na internet stranici ASK², dok je na osnovu provjere primljenih izvještaja, u II kvartalu 2024. godine, **utvrđena jedna nepravilnost, na osnovu koje je pokrenut prekršajni postupak.**

Prekršajni postupci

U III kvartalu 2024, zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na sponzorstva i donacije, pred nadležnim sudovima **okončana su 3 predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka iz prethodnog perioda i izrečena je **1 opomena**.

3. Provjera izvještaja o imovini i prihodima javnih funkcionera u skladu sa godišnjim planom provjera

3.1. Svrha i opis

Kontrolom izvještaja o prihodima i imovini javnih funkcionera i državnih službenika koji imaju obavezu podnošenja Izvještaja propisanu posebnim zakonima, vrši se provjera podataka iz Izvještaja obveznika Zakona ali i njihovih bračnih, vanbračnih supružnika i djece ukoliko žive u zajedničkom domaćinstvu.

Jedan od ključnih ciljeva u ovom dijelu je transparentnost, koja se obezbjeđuje dvostruko:

- Javni funkcioneri i državni službenici obavezani su zakonom da uredno prijavljuju prihode i imovinu u izvještajima, koji se objavljuju na internet stranici Agencije;
- Dostupnost izvještaja o prihodima i imovini na internet stranici ASK daje mogućnost javnom mnjenju da podnosi ASK prijave na osnovu sopstvenih saznanja zbog eventualnih kršenja zakonskih odredbi.

3.2. Rezultati rada

Agencija vrši kontrolu izvještaja u skladu sa Godišnjim planom provjere, koji se po strukturi zasniva na Revidiranom godišnjem planu provjere javnih funkcionera i državnih službenika za 2018. godinu, donijetom u skladu sa preporukama eksperta Savjeta Evrope, koji se zasniva na unaprijeđenoj metodologiji postupaka provjere izvještaja o prihodima i imovini.

Prilikom provjere koristi se funkcionalnost koja je razvijena u informacionom sistemu Agencije - "**kontrola izvještaja slučajnim odabirom**", osim za kategorije funkcionera čija je kontrola obavezna – poput predsjednika Crne Gore, predsjednika Vlade CG, članova Vlade CG, predsjednika Skupštine Crne Gore, generalnih sekretara Vlade CG, predsjednika i Skupštine, članova Sudskog i Tužilačkog savjeta. **Kontrola izvještaja slučajnim odabirom**

² <https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/poklonSearch.htm>
<https://portal.antikorupcija.me:9343/acamPublic/donacijaSearch.htm>

obezbjeduje da se softverski, bez učešća zaposlenih, metodom slučajnog izbora izvrši odabir funkcionera čiji će izvještaji biti kontrolisani. Uvođenjem takvog načina provjere **potpuno se isključuje mogućnost subjektivnog i pristrasnog odabira obveznika** Zakona čiji izvještaji podliježu kontroli.

Godišnji plan provjere imovinskog stanja javnih funkcionera i državnih službenika u 2024. donesen je 29.12.2023. godine.

Dostavljeni Izvještaji o prihodima i imovini/administrativno-tehnička provjera

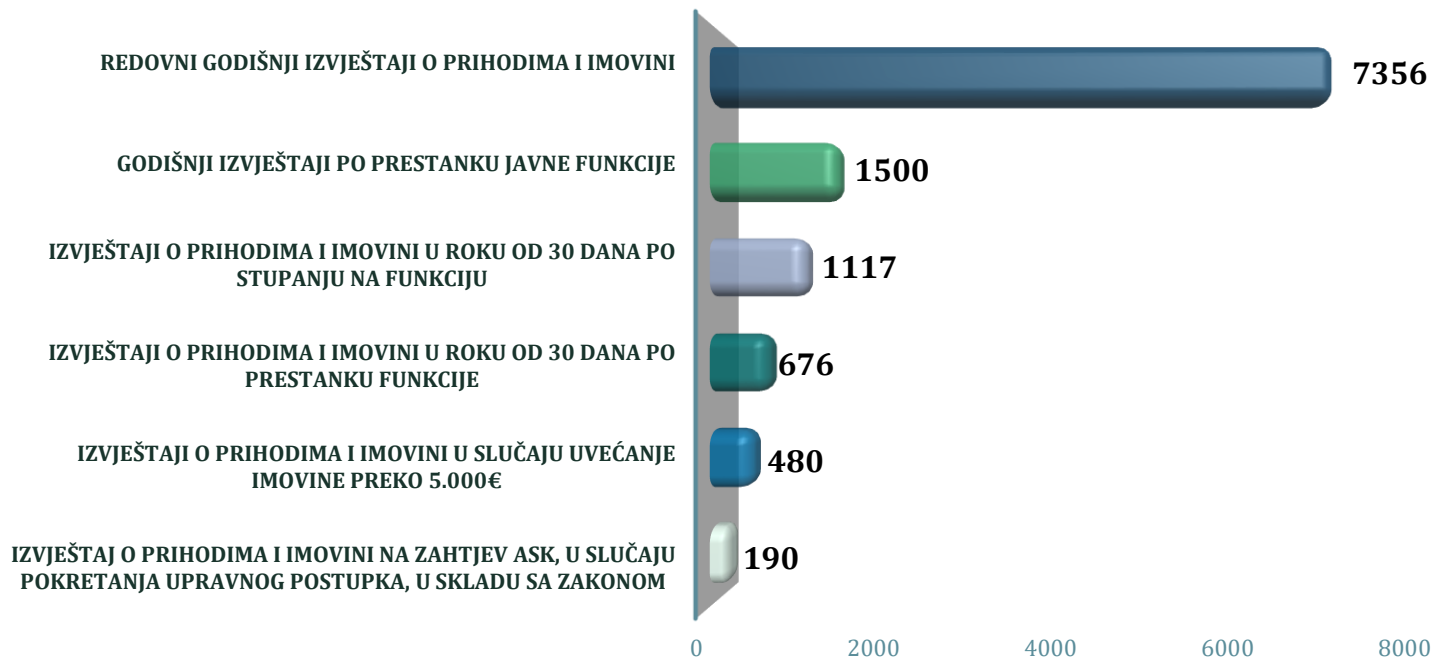
Od 1. januara do 30. septembra 2024. godine Agenciji je **dostavljeno ukupno 11.319 izvještaja o prihodima i imovini** po različitim osnovima podnošenja.

U III kvartalu 2024. godine Agenciji je dostavljeno ukupno 1.068 izvještaja o prihodima i imovini po različitim osnovima podnošenja.

Svi pristigli izvještaji su **administrativno-tehnički obrađeni**.

Grafikon 7 – Broj dostavljenih izvještaja o prihodima i imovini po različitim osnovima

Grafikon 8 – Struktura izvještaja o prihodima i imovini dostavljenih od 1. januara do 30. septembra 2024.

Redovni godišnji izvještaji

Do kraja III kvartala 2023. godine evidentirana su ukupno **7.356** predata redovna godišnja izvještaja o prihodima i imovini.

U zakonski propisanom roku do 31. marta 2024. godine dostavljeno je 7.137 izvještaja.

Od ukupnog broja pristiglih redovnih godišnjih izvještaja, saglasnost za pristup računima bankarskih institucija data je u 2.876 izvještaja (39,1%).

Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima³

U skladu sa Godišnjim planom provjere, u II kvartalu 2024. godine otpočela je kontrola izvještaja o prihodima i imovini u **smislu tačnosti i potpunosti podataka i trajaće do**

³ Provjera tačnosti i potpunosti podataka u izvještajima realizuje se u saradnji sa institucijama koje raspolažu podacima o imovini i prihodima javnih funkcionera i članova zajedničkog domaćinstva: **Upravom prihoda i carina** (podaci o ostvarenim oporezovanim prihodima, kao i podaci iz Centralnog registra privrednih subjekata), **Upravom za katastar i državnu imovinu** (podaci o imaoima prava vlasništva nad nepokretnostima), **Ministarstvom unutrašnjih poslova** (podaci o vlasništvu nad pokretnim stvarima koje se registruju: motorna vozila, oružje), **Centralnim klirinškim depozitarnim društvom** (podaci o licima koja posjeduju hartije od vrijednosti, odnosno akcije u privrednim društvima i drugim pravnim licima), **Centralnom bankom CG**, kao i **poslovnim bankama** (u slučaju date saglasnosti za pristup računima od strane obveznika).

kraja godine. Do kraja III kvartala **započeta je provjera 614 izvještaja**, od čega je **okončano 511 (250 u III kvartalu)**, od planiranih 1.513.

Struktura lica za koje je započeta provjera tačnosti i potpunosti:

- Predsjednik Crne Gore, Skupštine CG, predsjednik Vlade CG, ministri, generalni sekretari i zamjenici/pomoćnici generalnih sekretara - 29;
- Poslanici - 72;
- Državni sekretari, šefovi kabineta, sekretari ministarstava, savjetnici Predsjednika CG, predsjednika Vlade i predsjednika Skupštine - 83;
- Članovi Sudskog i Tužilačkog savjeta – 20;
- Generalni direktori direktorata u ministarstvima - 27;
- Direktor Uprave policije i pomoćnici direktora Uprave policije – 6;
- Zaštitnik imovinsko-pravnih interesa CG, Zaštitnik ljudskih prava i sloboda, guverner – 26;
- Članovi Državne revizorske institucije – 5;
- Predsjednici sudova i rukovodioci državnih tužilaštava, Vrhovni državni tužilac – 28;
- Sudije – 137;
- Državni tužioci i specijalni tužioci – 36;
- Lica koje imenuje, bira ili postavlja Skupština Crne Gore – 67;
- Direktori obrazovnih ustanova – 49;
- Direktori zdravstvenih ustanova – 18;
- Rukovodioci javnih preduzeća, javnih ustanova ili drugih pravnih lica osnovanih od strane Vlade Crne Gore – 11.

[Dodatna provjera](#)

Dodatna provjera izvještaja, najsloženiji vid kontrole prihoda i imovine javnih funkcionera koji se odnosi na **20 visokorangiranih javnih funkcionera**, izabranih u skladu sa stepenom ranjivosti oblasti/funkcije na korupciju, biće započeta u skladu sa Godišnjim planom provjere za 2024. godine.

[Upravni postupci](#)

Agencija je u III kvartalu 2024. **pokrenula 7 upravnih postupaka u oblasti prijave prihoda i imovine.**

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u.postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog /nn lica	Broj okončanih u.postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/n n lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	2	-	-	3	-	-
Nepodnošenje redovnog godišnjeg izvještaja o prihodima i imovini u zakonskom roku	1	-	-	-	-	-
Provjera osnova sticanja i izvora sredstava/imovine preko 5.000€	-	-	-	1	-	-
UKUPNO	3	-	-	4	-	-

Tabela 2 - Pokrenuti i okončani upravni postupci i utvrđena kršenja zakona u oblasti prijave prihoda i imovine

Administrativne sankcije

Organi vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka, u dijelu provjere prihoda i imovine, u III kvartalu 2024. dostavili **8 odgovora**:

- 3 predmeta proslijeđeno drugom organu;
- u 5 predmeta je odbijen predlog za izricanje disciplinske mjere.

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini, Agencija je u III kvartalu 2024. godine nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **11 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončana su ukupno 264 postupka** (uključujući i one iz prethodnih godina), od čega su u **75,8% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **15.080€**.

Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj pokrenutih prekršajnih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje redovnog godišnjeg izvještaja o prihodima i imovini	-	109	67 (31nk; 36op)	61,5%	6.690€
Nedostavljanje izvještaja o prihodima i imovini u roku od 30 dana po stupanju na javnu funkciju	1	28	22 (5 nk; 17op)	78,6%	900€
Nedostavljanje izvještaja o prihodima i imovini u roku od 30 dana po prestanku funkcije	-	35	30 (9 nk; 21 op)	85,7%	2.360€
Nedostavljanje izvještaja o prihodima i imovini godinu/dvije po prestanku javne funkcije	10	79	70 (20nk; 50 op)	88,6%	4.130€
Neobavješćavanje ASK od strane javnog funkcionera o prelasku na drugu javnu funkciju u roku od 30 dana	-	4	4 (3 nk; 1 op)	100%	900€
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	-	9	7 (1 nk; 6 op)	77,8%	100€
UKUPNO	11	264	200 (69 novčanih kazni, 131 opomena)	75,8%	15.080€

Tabela 3 - Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZSK koje se odnose na obavezu podnošenja izvještaja o prihodima i imovini

Registar politički eksponiranih lica

Agencija je u julu 2024. godine, u skladu sa čl. 55 stav 4 Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, **počela sa vođenjem Registra politički eksponiranih lica.**

Naime, član 54 pomenutog zakona, propisuje da su obveznici tog zakona dužni da prije zasnivanja poslovnog odnosa sa klijentom provjere u Registru da li je klijent, njegov zakonski zastupnik, ovlašćeno lice ili stvarni vlasnik klijenta politički eksponirano lice.

Kontinuirana podrška obveznicima podnošenja izvještaja o prihodima i imovini

U III kvartalu 2024. godine predstavnici ASK su, u okviru projekta PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija), bili predavači na **jednom treningu o mehanizmima za suzbijanje korupcije**, kojima su prisustvovali predstavnici bezbjednosnog sektora (Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Ministarstva odbrane), a tokom kojih je, između ostalog, **bilo riječi o izvještajima o prihodima i imovini.**

4. Kontrola finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja

4.1. Svrha i opis

Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSIK) predstavlja pravni okvir kojim se reguliše način sticanja i obezbjeđivanja finansijskih sredstava za redovan rad i izbornu kampanju političkih subjekata, zabrane i ograničenja raspolaganja državnom imovinom, fondovima i javnim ovlašćenjima u toku kampanje i kontrola, nadzor i revizija finansiranja i finansijskog poslovanja političkih subjekata u svrhu ostvarivanja zakonitosti i javnosti njihovog poslovanja. Svrha rada *Odsjeka za sprovođenje mjera kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja* je da doprinese jačanju integriteta političkih subjekata i izbornih kampanja kroz transparentno finansiranje i odgovornu upotrebu javnih resursa.

4.2. Rezultati rada

Izbori 2024.

U III kvartalu 2024. godine Agencija je **kontrolisala izborne kampanje u četiri jedinice lokalne samouprave**: Gusinje (raspisani: 10. jula, održani: 15. septembra); Kotor (raspisani: 10. jula, održani: 29. septembra); Glavni grad Podgorica (raspisani: 27. jula, održani: 29. septembra) i Budva (raspisani: 17. avgusta, održaće se: 8. decembra).

U skladu sa razvijenim metodologijama, a na osnovu **usvojenih planova kontrole i nadzora za pomenute izborne kampanje**⁴, Agencija je vršila suštinsku kontrolu političkih subjekata, njihovih aktivnosti, prikupljenih i utrošenih sredstava u toku kampanje, te kontrolu poštovanja propisanih zabrana i ograničenja upotrebe javnih resursa u kampanji od strane obveznika Zakona.

Nakon izvršene analize i kontrole, u cilju obezbjeđivanja transparentnosti izborne kampanje, Agencija je proaktivno **na svojoj internet stranici objavljivala sva dokumenata o finansiranju kampanja i upotrebi javnih resursa** - u okviru posebnih linkova/banera objavljeni su detaljni podaci i tabelarni prikazi iz izvještaja političkih subjekata i organa vlasti.

⁴ https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_odbornika_u_SO_Kotor.pdf
https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_odbornika_u_Glavnom_gradu_Podgorica_zakazanih_za_29.09.24.godine_1.pdf
https://www.antikorupcija.me/media/documents/Izmijenjen_Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_odbornika_u_SO_Gusinje.pdf
https://www.antikorupcija.me/media/documents/Plan_kontrole_i_nadzora_za_izbornu_kampanju_za_izbor_odbornika_u_SO_Budva.pdf

Dostupnost tih dokumenata omogućili su javnosti **potpun uvid u upotrebu javnih resursa kako bi u slučaju bilo kakve sumnje u zloupotrebe mogli da podnesu prigovor.**

Osim toga, ASK je **kontinuirano informisala javnost i obveznike ZFPSiIK** o preduzetim aktivnostima, rezultatima izvršenih kontrola, kao i obavezama političkih subjekata i organa vlasti tokom izborne kampanje (putem saopštenja, izjava za medije...).

Transparentnost finansiranja političkih subjekata u toku izborne kampanje

Tokom III kvartala 2024. kontrolisano je ukupno **38 političkih subjekata**, učesnika na izborima (Gusinje – 5; Kotor – 12; Glavni grad – 13; Budva – 8).

U skladu sa metodologijom, Agencija je **iskontrolisala ukupno 585.000€ troškova političkih subjekata** tokom kampanje na osnovu prikupljenih podataka, a prije dostavljanja konačnog izvještaja o troškovima.

S tim u vezi, **registrovano je ukupno 19 nepravilnosti.**

Politički subjekti dostavili su ukupno **90 izvještaja** u toku izbornih kampanja.

Kategorija dostavljenih izvještaja političkih subjekata u toku izbornih kampanja	Broj dostavljenih izvještaja
Privremeni izvještaji o troškovima izborne kampanje	26
Izvještaji o medijskom oglašavanju u izbornoj kampanji	27
Petnaestodnevni izvještaji o prilogima pravnih i fizičkih lica	37

Tabela 4 – Ukupan broj dostavljenih izvještaja tokom izbornih kampanja u III kvartalu

Na osnovu sprovedenog postupka, upućeno je **96 upozorenja političkim subjektima** (izborima: Gusinje - 27, Kotor - 31, Podgorica – 38), na koja su svi politički subjekti **pozitivno reagovali.**

Zakonom su propisane obaveze i zabrane za **subjekte koji pružaju usluge medijskog oglašavanja** koje se odnose na dostavljanje cjenovnika u toku kampanje, kao i ugovora sklopljenih sa političkim subjektima u kampanji. U skladu sa tim, Agenciji je dostavljeno **80 cjenovnika** i **58 ugovora**, koji su objavljeni na internet stranici ASK.

Agencija je u izvještajnom periodu izvršila **5 kontrola političkih subjekata na terenu.** Utvrđeno je **kršenje kod 3 politička subjekta.**

Upotreba javnih resursa u toku izborne kampanje

U kontekstu izbornih kampanja, **kontrolisano je 5.448 izvještaja i prateće dokumentacije** dostavljenih od strane organa vlasti.

Kategorija dostavljenih izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj dostavljenih izvještaja u toku izborne kampanje
Sedmodnevni izvještaj o socijalnim i jednokratnim davanjima i potrošnji budžetske rezerve	165
Odluke o zapošljavanju sa pratećom okumentacijom	5.126
Odluke o raspodjeli sredstava iz budžetske rezerve	157
UKUPNO	5.448

Tabela 5 – Kategorije dostavljenih izvještaja organa vlasti u toku izbornih kampanja

Zbog uočenih nepravilnosti u izvještajima organa vlasti **upućeno je 178 upozorenja**, nakon čega su **otklonjene nepravilnosti** ili je dopunjena dokumentacija.

Agencija je izvršila **156 postupaka kontrole poštovanja zabrana i ograničenja od strane organa vlasti** u toku izborne kampanje.

Kontrola poštovanja zabrana i ograničenja od strane organa vlasti

Kontrola zabrane otpisa duga/mehanizacija i oprema 2

Kontrola ograničenja mjesečne potrošnje 152

Kontrola organa vlasti na terenu 2

Grafikon 9 – Vrsta i broj izvršenih kontrola poštovanja zabrana i ograničenja od strane organa vlasti u toku izbornih kampanja

Kada je u pitanju **kontrola ograničenja mjesečne potrošnje tokom izborne kampanje** utvrđeno je **prekoračenje potrošnje kod 49 obveznika**. U svim slučajevima uočenih kršenja Zakona inicirano je pokretanje prekršajnih postupaka.

Takođe, utvrđena su **kršenja Zakona kod oba subjekta terenske kontrole**. Svi zapisnici o izvršenim terenskim kontrolama tokom izborne kampanje, sa **nalazima kontrole**, objavljeni su **na internet stranici Agencije**.

Po svim osnovima rada Agencije u ovoj oblasti, tokom III kvartala 2024. godine, izvršena je **kontrola 5.676 dostavljenih izvještaja** od strane obveznika ZFPSiIK u toku izbornih kampanja. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **274 upozorenja** organima vlasti i političkim subjektima, na koja su **svi pozitivno reagovali**.

Izvršena je **161 kontrola poštovanja zabrana i ograničenja** u toku izborne kampanje od strane obveznika u pomenutim izbornim kampanjama.

U skladu sa metodologijom, Agencija je **iskontrolisala ukupno 585.000€ troškova političkih subjekata** tokom kampanje na osnovu prikupljenih podataka, a prije dostavljanja konačnog izvještaja o troškovima.

Tokom III kvartala, **registrovane su ukupno 73 nepravilnosti/kršenja Zakona**.

Prigovori u toku izborne kampanje

U izvještajnom periodu podnijeto je ukupno **15 prigovora** zbog sumnji u kršenje ZFPSiIK. Agencija je postupila po svim prigovorima i **donijela**:

- **3 odluke o nepokretanju postupka;**
- **u 1 predmetu je donijeta odluka da je prekršen Zakon.**

Takođe, Agencija je okončala i **1 postupak po prigovorima iz prethodnog perioda i utvrdila kršenje Zakona**.

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZFPSiIK, Agencija je u III kvartalu 2024. nadležnim sudovima za prekršaje podnijela **13 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je 18 postupaka** (uključujući i one iz prethodnih godina) od čega su **u 82,3% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni je **500€**.

Osnov pokretanja prekršajnog postupka	Broj pokrenutih postupaka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat kažnjivosti	Iznos novčanih kazni
Nedostavljanje Odluke o visini članarine za tekuću godinu u zakonskom roku od strane političkog subjekta	-	1	-	-	-
Nedostavljanje odluka o zapošljavanju od strane organa vlasti tokom izborne kampanje u zakonskom roku	-	11	10 (2 nk; 8op)	91%	500€

Prekoračenje mjesečne potrošnje od strane budžetskih potrošačkih jedinica u toku izborne kampanje	-	4	3 (3 op)	75%	-
Nepodnošenje završnog računa i godišnjeg konsolidovanog finansijskog izvještaja političkog subjekta organu uprave nadležnom za vođenje jedinstvenog registra poreskih obveznika, državnoj revizorskoj instituciji i Agenciji za sprječavanje korupcije	11	1	1 op	100%	-
Nedostavljanje privremenog izvještaja o troškovima izborne kampanje od strane političkog subjekta za izbornu kampanju	2	-	-	-	-
UKUPNO	13	17	14 (2 novčane kazne; 12 opomena)	82,3%	500€

Tabela 6 – Ishodi prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja odredaba ZFPSiK

4.3. Ostale aktivnosti

Tokom III kvartala 2024, predstavnici Agencije održali su **niz sastanaka sa domaćim i međunarodnim partnerima** u vezi sa izazovima i mogućnostima u okviru **tekućeg procesa izborne reforme**:

- ✓ sa skupštinskim Odborom za sveobuhvatnu izbornu reform i Radnom grupom za izmjenu ZFPSiK;
- ✓ sa ekspertima Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava OEBS-a (ODIHR);
- ✓ sa predstavnicima Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES);
- ✓ Učešće na radionici Nacionalnog demokratskog instituta (NDI) o integritetu informacija tokom izbora.

5. Donošenje i sprovođenje planova integriteta

5.1. Svrha i opis

Plan integriteta je interni antikorupcijski dokument koji sadrži mjere za sprečavanje i otklanjanje mogućnosti za nastanak i razvoj različitih oblika koruptivnog i neetičnog ponašanja u okviru organa vlasti. Plan integriteta je rezultat samoprocjene izloženosti organa vlasti rizicima za nastanak i razvoj korupcije, kao i izloženosti etički i profesionalno neprihvatljivim postupcima.

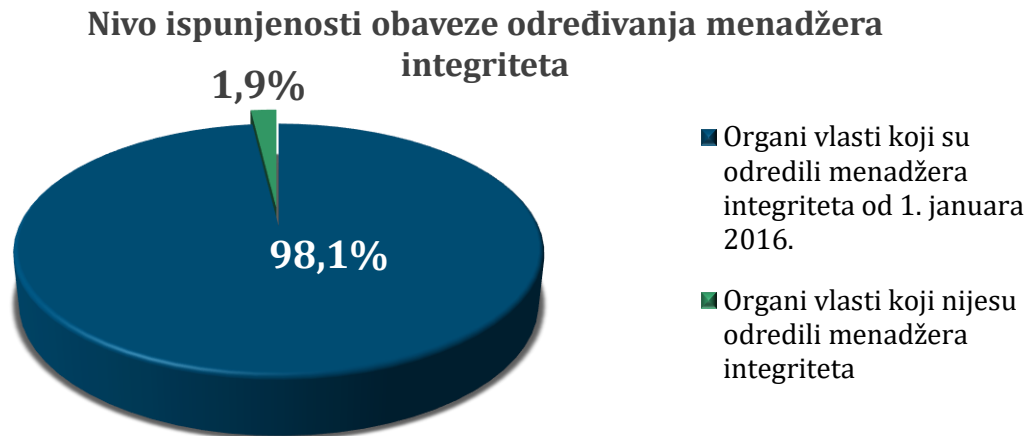
5.2. Rezultati rada

Određivanje menadžera integriteta

Odsjek za integritet i lobiranje redovno ažurira listu odgovornih lica za izradu i sprovođenje plana integriteta (menadžeri integriteta). U III kvartalu 2024. godine **tri organa vlasti su po prvi put donijela rješenje o određivanju menadžera integriteta**. Od početka godine 13 organa odredilo je svog prvog menadžera integriteta.

Ukupno **70 organa vlasti je u ovom kvartalu informisalo Agenciju o promjeni menadžera integriteta**, odnosno o određivanju novog lica za menadžera integriteta. Od početka godine organi vlasti su odredili ukupno 124 nova menadžera integriteta.

Ukupan broj organa vlasti koji su odredili menadžera integriteta od 1. januara 2016. godine je 742 (98,1% od ukupnog broja organa vlasti).

Grafikon 10 – Nivo ispunjenosti obaveze određivanja menadžera integriteta

Agencija je u junu 2024. godine na internet stranici postavila ažuriranu **Listu menadžera integriteta**⁵.

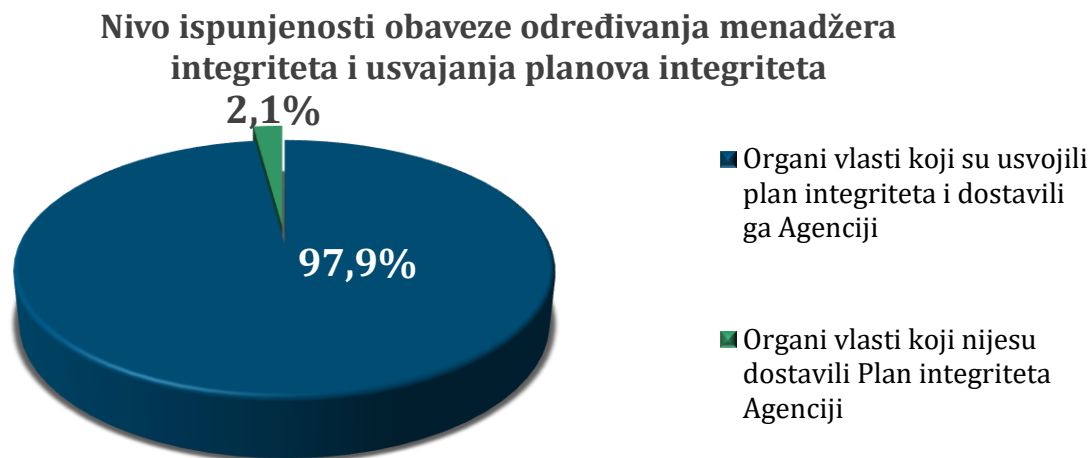
⁵ <https://www.antikorupcija.me/me/integritet/menadzeri-integriteta/>

Planovi integriteta

U III kvartalu 2024. godine dva organa vlasti su prvi put usvojila i Agenciji dostavila plan integriteta u štampanoj i elektronskoj formi.

Od početka godine 10 organa usvojilo je svoj prvi plan integriteta. U pitanju je šest organa državne uprave koji su formirani prethodne godine, shodno Uredbi o organizaciji i načinu rada državne uprave, i četiri novoformirane institucije iz drugih sektora.

Ukupno je **740 organa vlasti dostavilo plan integriteta** Agenciji od 1. januara 2016. godine (od ukupno 756 organa vlasti).

Grafikon 11 – Nivo ispunjenosti obaveze određivanja menadžera integriteta i usvajanja planova integriteta od strane organa vlasti

Agencija je u prethodnom kvartalu ažurirala **upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta** i uputila obavještenje organima vlasti kojima 2024. godine dospijevaju obaveze popunjavanja upitnika i/ili **izrade novog plana integriteta za naredni dvogodišnji period**. Agencija je obavijestila organe vlasti da je pomenute dokumente potrebno dostaviti Agenciji do 16. odnosno 30. septembra 2024. godine.

Postupajući po dopisima, **606 organa je u III kvartalu popunilo upitnik za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta** i dostavilo ga Agenciji. Od početka godine upitnik je popunilo 645 organa.

U III kvartalu 2024. godine je dostavljen **591 revidirani plan integriteta**, na osnovu izvršene procjene efikasnosti i efektivnosti prethodnog plana integriteta, čime **je započeo V ciklus planova integriteta**. Od početka godine plan integriteta je revidiralo ukupno 608 organa vlasti.

Agencija je **prekontrolisala i administrativno-tehnički obradila** sve dostavljene upitnike i planove integriteta i u narednom periodu koje će ih analizirati, a analiza će biti izrađena po sistemima/sektorima u koje su svrstani organi vlasti.

Organi vlasti dostavljaju planove integriteta i upitnike putem aplikacije za planove integriteta, što Agenciji omogućava efikasnije prikupljanje i statističku obradu podataka. Svim organima vlasti su dostavljena korisnička uputstva za podnošenje ovih dokumenata putem elektronske aplikacije.

Izveštaji o sprovođenju plana integriteta

Organi vlasti su bili u obavezi da Agenciji do 15. aprila 2024. godine dostave izveštaj o sprovođenju plana integriteta u 2023. godini, u elektronskoj i štampanoj formi.

Agenciji je od 1. jula do 30. septembra 2024. godine dostavljen **jedan izveštaj** o sprovođenju plana integriteta u 2023. godini. **Od početka godine Agenciji je dostavljeno ukupno 729 izveštaja o sprovođenju plana integriteta za prethodnu godinu, od kojih su 723 dostavljena u zakonom definisanom roku.** Ukupno je 717 izveštaja unijeto u aplikaciju za planove integriteta u prva tri kvartala ove godine.

Svim organima vlasti je dostavljena informacija o obavezi dostavljanja izveštaja o sprovođenju plana integriteta (koja je takođe objavljena na internet stranici ASK), kao i korisničko uputstvo za unos izveštaja u elektronsku aplikaciju za planove integriteta.

Davanje preporuka organima vlasti za unapređenje planova integriteta

Agencija je organima vlasti dala preporuke za unapređenje planova integriteta na sistemskom nivou u okviru ***Procjene efikasnosti i efektivnosti treće generacije planova integriteta***, koja je objavljena na internet stranici ASK u februaru 2024. godine, kao i u okviru konsultacija izvršenih tokom 2024. godine.

Pružanje podrške organima vlasti u izradi i sprovođenju planova integriteta

Službenici nadležnog odsjeka su u III kvartalu 2024. vodili **intenzivnu komunikaciju sa organima vlasti, pružali im podršku i davali komentare, sugestije i preporuke u vezi sa donošenjem i sprovođenjem planova integriteta.**

Tokom izveštajnog perioda, službenici Odsjeka su obavili **846 konsultacija sa organima vlasti** povodom izrade i ažuriranja planova integriteta, popunjavanja upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti plana integriteta, sprovođenja Metodologije za procjenu primjene antikorupcijskih mjera, kao i povodom korišćenja aplikacije za planove integriteta.

U III kvartalu održana su dva radna sastanka na temu izrade i sprovođenja plana integriteta.

U saradnji sa ASK, Centar za građansko obrazovanje (CGO) organizovao je 19. jula četvrti **trening za javne funkcionere o mehanizmima suzbijanja korupcije**, i to za 25 predstavnika sektora bezbjednosti iz Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i

Ministarstva odbrane. Tokom treninga obrađene su brojne teme, uključujući planove integriteta, zaštitu zviždača, sukob interesa, razumijevanje i upravljanje rizicima, imovinske kartone, a za koje je procijenjeno da su značajne za unapređenje rada javnih funkcionera u antikorupcijskim aktivnostima. Predstavници Agencije bili su predavači na treninzima, uključujući predstavnika Odsjeka za integritet i lobiranje na temu donošenja i sprovođenja planova integriteta.

Od početka godine obavljeno je 1.567 konsultacija, održana su 2 radna sastanka i organizovano je 10 obuka na temu izrade i sprovođenja planova integriteta, za menadžere integriteta i druge zaposlene koji učestvuju u ovom procesu.

Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta⁶

Agencija je u I kvartalu 2024. godine izradila **Izvještaj o donošenju i sprovođenju planova integriteta u 2023. godini**, koji sadrži **detaljnu analizu** planova integriteta i izvještaja o njihovom sprovođenju, kao i **preporuke za unapređenje planova integriteta**, date u okviru deset sistema u koje su svrstani organi vlasti.

Izvještaj obuhvata sve važeće planove integriteta koji su dostavljeni Agenciji do kraja 2023. godine, kao i **analizu informacija iz 712 izvještaja o sprovođenju plana integriteta** koji su dostavljeni Agenciji tokom 2023. godine.

Prekršajni postupci

U izvještajnom periodu **okončano je 8 predmeta** po zahtjevima za pokretanje prekršajnog postupka iz prethodne godine i izrečeno je **6 sankcija – opomena**.

Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera

Agencija je u julu 2024. godine izradila **Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u jedinicama lokalne samouprave**, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori. Metodologija ima za cilj unapređenje sadržaja i efekata planova integriteta u lokalnoj samoupravi, četvrtom sektoru koji je do sada odabran da bude predmet Metodologije, nakon državne uprave, socijalne i dječje zaštite i pravosuđa. Metodologija podrazumijeva izradu kriterijuma i indikatora zasnovanih na planovima integriteta, na osnovu kojih se vrši bodovanje i rangiranje organa u odabranom sektoru.

Nacrt Metodologije za sektor lokalne samouprave Agencija je izradila uz podršku konsultanta kojeg je angažovao UNDP. U julu 2024. održana je **radionica za menadžere integriteta** iz jedinica lokalne samouprave, na kojoj su polaznici upoznati sa Nacrtom Metodologije i pružili komentare i sugestije za njeno unapređenje.

Metodologija za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u jedinicama lokalne samouprave finalizovana je u julu 2024. godine, a tokom avgusta opštine su Agenciji dostavljale dokumentaciju kojom dokazuju ispunjenost indikatora definisanih

⁶ <https://www.antikorupcija.me/me/integritet/izvjestaji/>

Metodologijom, na osnovu čega su u septembru izrađeni nacrti pojedinačnih izvještaja sa preporukama za unapređenje antikorupcijskih mjera u opštinama.

ASK je Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera prvobitno izradila 2021. godine, i tu verziju Metodologije primijenila na dva sistema: **državna uprava i socijalna i dječja zaštita**. Tokom 2023. i 2024. godine vršena je procjena u sistemu **pravosuđa**.

U septembru 2024. **finalizovani su pojedinačni izvještaji** o sprovođenju Metodologije u pravosuđu i dostavljeni na adrese svih **45 pravosudnih organa**. Agencija je u okviru tih izvještaja dala **547 preporuka** u odnosu na poštovanje zakonskih obaveza, transparentnost, interne procedure, sadržaj plana integriteta i posvećenost edukaciji na teme etike, integriteta i antikorupcije.

Svrha Metodologije je da procijeni da li organi vlasti sprovode antikorupcijske mjere i da li njihova primjena ima pozitivne efekte, kao i da podstakne organe vlasti da budu proaktivni prilikom planiranja i primjene antikorupcijskih mjera. Ova aktivnost ujedno predstavlja doprinos ispunjenju obaveza iz Poglavlja 23 – Pravosuđe i temeljna prava, u podoblasti Borba protiv korupcije.

Planirano je da u narednom periodu Metodologija bude primijenjena i na organe vlasti iz ostalih šest sektora: prosvjeta, zdravstvo, preduzeća u državnom vlasništvu, preduzeća u vlasništvu jedinica lokalne samouprave, nezavisni i regulatorni organi i kultura, uz prilagođavanje Metodologije specifičnostima odabranih sektora.

5.3. Ostale aktivnosti

Ažuriranje internet stranice

Agencija je ažurirala sekciju internet stranice koja se odnosi na oblast planova integriteta, usklađujući je sa novom zakonskim okvirom.

6. Kontrola djelatnosti lobiranja

6.1. Svrha i opis

Lobiranje je djelatnost kojom se vrši uticaj na organe zakonodavne i izvršne vlasti na državnom, odnosno lokalnom nivou u postupku donošenja propisa i drugih akata iz nadležnosti tih organa vlasti, radi ostvarivanja interesa naručioca lobiranja.

Oblast lobiranja regulisana je Zakonom o lobiranju, kojim se uređuju uslovi i način obavljanja djelatnosti lobiranja, pravila lobiranja i druga pitanja od značaja za lobiranje, a sve u cilju zakonskog onemogućavanja netransparentnog uticaja na proces donošenja odluka od javnog interesa.

6.2. Rezultati rada

U III kvartalu 2024. godine nije bilo poziva za prijavljivanje kandidata za polaganje ispita za obavljanje poslova lobiranja.

Od januara 2016. godine objavljeno je ukupno 28 poziva i organizovano 14 ispita za obavljanje poslova lobiranja.

U III kvartalu 2024. nije bilo izdatih sertifikata o položenom ispitu za obavljanje poslova lobiranja. **Od januara 2016. godine izdato je ukupno 39 sertifikata.**

U III kvartalu 2024. godine nije bilo zahtjeva za izdavanje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja. **Od početka godine izdato je pet odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja za pet fizičkih lica.**

U III kvartalu nije bilo podnijetih prijava za upis pravnih lica u registar lobista. **Od početka godine u registar lobista upisano je jedno pravno lice.**

U III kvartalu podniet je **jedan zahtjev za produženje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja i taj zahtjev je odobren.**

U registar lobista je na dan 30. septembar 2024. godine upisano šesnaest fizičkih lica i dva pravna lica.

U III kvartalu Agenciji nije dostavljena nijedna službena zabilješka o lobističkom kontaktu.

U I kvartalu **trinaest fizičkih lica i jedno pravno lice dostavili su Agenciji pisani izvještaj o radu za 2023. godinu**, u zakonom definisanom roku. U istom kvartalu jedno fizičko lice koje je brisano iz registra lobista podnijelo je izvještaj o radu za period od podnošenja posljednjeg izvještaja do brisanja iz registra.

U III kvartalu nije bilo dostavljenih informacija lobista i pravnih lica o naručiocu lobiranja, oblasti i predmetu lobiranja.

6.3. Ostale aktivnosti

Novi Zakon o lobiranju

Skupština Crne Gore donijela je na Sedmoj sjednici Prvog redovnog (proljećnjeg) zasijedanja u 2024. godini **novi Zakon o lobiranju** („Sl. list Crne Gore“, 54/24 od 11.06.2024), dana 6. juna 2024. godine. Usvajanju novog zakonskog teksta prethodilo je finalno usaglašavanje zakonskog teksta sa datim preporukama Evropske komisije u I kvartalu 2024. godine.

Zakonom je između ostalog značajno proširena definicija lobiranja, kao i odredbe koje se odnose na sprečavanje korupcije i sukob interesa. Zakonom je takođe uvedena kategorija internog lobiste. Predviđeno je da Agencija pokreće postupak u kojem se odlučuje da li je došlo do nedozvoljenog lobiranja po službenoj dužnosti, na osnovu sopstvenih saznanja, po prijavi fizičkog ili pravnog lica, kao i na osnovu obavještenja dostavljenih od strane lobiranih lica.

Ministarstvo pravde je u septembru 2021. godine formiralo Radnu grupu za izradu Nacrta zakona o lobiranju, čiji su članovi bili i službenici ASK. Savjet Evrope je Agenciji i predlagaču zakona obezbijedio ekspertsku pomoć u izmjenama normativnog okvira u ovoj oblasti.

Agencija je u septembru 2024. godine **pružila podršku Ministarstvu pravde u izradi podzakonskih akata** Zakona o lobiranju.

Unapređenje internet prezentacije

Agencija je ažurirala sekciju internet stranice koja se odnosi na oblast lobiranja, usklađujući je sa novom zakonskim okvirom. Agencija je takođe ažurirala kontakt podatke lobista i pravnih lica koja obavljaju djelatnost lobiranja, uz prethodnu saglasnost lobista za njihovo objavljivanje.

7. Postupanje po prijavama zviždača i zaštita zviždača

7.1. Svrha i opis

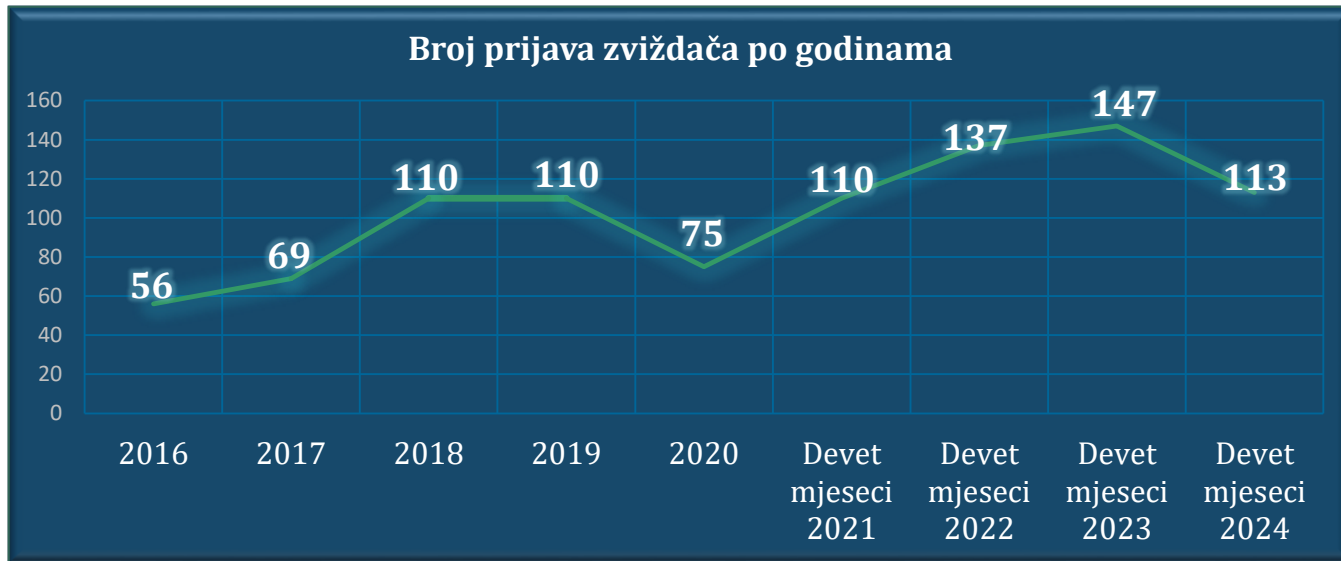
Postupanje po prijavama o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije je instrument antikorupcijskog djelovanja i predstavlja snažan mehanizam u prevenciji korupcije u radu kako javnog, tako i privatnog sektora.

Efikasnim postupanjem po prijavama ugrožavanja javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije, zaštitom identiteta lica koja podnose prijave, kao i pravovremenim reagovanjem zakonskih obveznika, sprečava se nastanak posljedica koje mogu uzrokovati povredu ljudskih prava, materijalnu i nematerijalnu štetu po pojedinca, odnosno po državu. U tom smislu, blagovremeno otkrivanje nezakonitih radnji i koordinisan rad svih nadležnih institucija predstavlja jedan od ključnih zadataka u sprečavanju korupcije.

7.2. Rezultati rada

Prijave o ugrožavanju javnog interesa koje upućuje na postojanje korupcije

U III kvartalu 2024. godine bilo je **37 prijava zviždača (7 anonimno)**.

Grafikon 12 – Broj prijava zviždača

U III kvartalu 2024. godine u radu pred Agencijom bilo je **338 prijava zviždača** (uključujući i prijave iz prethodnog perioda).

Od tog broja, **tokom septembra**, pred Agencijom je **okončano 28 postupaka** po prijavama zviždača (svi iz prethodnog perioda), pri čemu je **u čak 14 slučajeva utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa**. Ovaj broj je visok u kontesktu dosadašnje statistike.

Grafikon 13 – Broj postupaka po prijavama zviždača u kojima je utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa

S tim u vezi, Agencija je dala ukupno **22 preporuke zakonskim obveznicima za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih rizika, od kojih je:**

- ✓ Šest realizovano;
- ✓ Dvije nijesu realizovane, te je u tom smislu Agencija obavijestila organe koji vrše nadzor nad radom tih institucija;
- ✓ Rok za realizaciju 14 dopijeva u narednom periodu.

Postupci ustupljeni nadležnim tužilaštvima/nadležnim organima

U izvještajnom periodu, **dvije prijave zviždača su prosljeđene nadležnim tužilaštvima.**

Agencija je u izvještajnom periodu prosljedila **pet prijava drugim nadležnim institucijama**, za koje je dostavljena povratna informacija da **u jednom postupku nijesu utvrđene nepravilnosti dok u jednom jesu.**

Zaštita zviždača

Tokom III kvartala 2024. godine **podniet je jedan zahtjev za zaštitu zviždača.**

Takođe, nastavljen je rad na šest postupaka po zahtjevima za zaštitu zviždača iz prethodnog perioda.⁷

Prekršajni postupci

Zbog kršenja odredaba ZSK iz oblasti prijava/zaštite zviždača, u izvještajnom periodu **okončan je jedan postupak po zahtjevu iz prethodnog perioda**, u kojem je **izrečena sankcija (opomena).**

7.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu 2024. godine:

- Predstavnici ASK su, u okviru projekta PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija)⁸, bili predavači na **treningu o mehanizmima za suzbijanje korupcije**, kojima su prisustvovali predstavnici bezbjednosnog sektora (MUP, Uprava policije, Ministarstvo odbrane), a tokom kojih je **bilo riječi i o postupanju pri prijavama i zaštiti zviždača.**

⁷ Agenciji je stupanjem na snagu novog ZSK oduzeta administrativna zaštita zviždača, a u prelaznim i završnim odredbama nije predviđeno rješenje za postupke po zahtjevima za zaštitu zviždača koji su pokrenuti po prethodnom zakonu, zbog čega se Agencija u oktobru za tumačenje obratila Ministarstvu pravde, kao predlagaču zakona. Nakon dobijenog mišljenja, svi podnosioci zahtjeva za zaštitu su obaviješteni da je **Agenciji prestala nadležnost za postupanje u konkretnim predmetima, i poučeni su da zaštitu dalje mogu ostvariti pred nadležnim sudovima.**

⁸ Projekat PAKT protiv korupcije (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija) sprovodi Centar za građansko obrazovanje (CGO), u saradnji sa Agencijom, a podržan je od strane Ambasade SAD u Crnoj Gori, Bira Stejt dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL).

8. Praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije

8.1. Svrha i opis

Uzroci rizika od korupcije u zakonskim normama mogu biti različiti. Najčešći su nejasne, neprecizne i nerazumljive norme koje otvaraju mogućnost za različita diskreciona tumačenja, upotreba različitih termina u zakonu, široka diskreciona ovlašćenja donosilaca odluka, ostavljanje mogućnosti da se podzakonskim aktima uređuju pitanja koja moraju biti predmet zakonskog regulisanja, dvosmislenost riječi i fraza korišćenih u propisu, protivrječne odredbe, neujednačena terminologija u propisu, neidentifikovana ili podijeljena nadležnost organa, sukob interesa, nedefinisan vremenski okviri za postupke, netransparentnost, nedefinisan nadzor nad organom koji sprovodi zakon. Takve norme mogu proizvesti veliku društvenu štetu jer, u zavisnosti od slučaja, otvaraju normativni prostor za pojedinačne zloupotrebe, kao i mogućnost za sistemsku korupciju.

Zadatak Agencije je da doprinese izradi jasne, precizne i nedvosmislene norme čija primjena neće voditi koruptivnoj posljedici, već većoj pravnoj sigurnosti za sve građane.

Agencija svoja mišljenja bazira prevashodno na **Metodologiji za procjenu rizika od korupcije u propisima** u Crnoj Gori, koja sadrži **Kontrolnu listu procjene rizika od korupcije u propisima** i pregled svih potencijalnih rizika koji se u donošenju određenog normativnog akta mogu pojaviti, sa praktičnim primjerima koji treba da ilustruju moguće situacije u kojima donosioci ovih akata mogu da se nađu. Dio Metodologije definiše i procesne smjernice, tj. ono što čini suštinu rada Agencije u okviru ove nadležnosti, i što je razdvaja od nadležnosti drugih državnih organa.

Mišljenja koja Agencija donosi u sprovođenju ove nadležnosti nijesu obavezujuća, ali njihovo dostavljanje Skupštini, Vladi, Savjetu ASK i predlagaču, te njihovo objavljivanje na internet stranici ASK, kao i dostupnost zainteresovanoj javnosti, načini su da ona nađu put do predlagača i donosioca normativnih akata, u cilju njihovog unapređenja, shodno preporukama koje sadrže.

8.2. Rezultati rada

U cilju implementacije **preliminarne kontrole na rizike od korupcije – CPL**, a shodno Poslovniku Vlade Crne Gore, **Ministarstvo pravde od septembra Agenciji dostavlja na mišljenje predloge zakona**. S tim u vezi, **Agencija je u septembru sačinila:**

- **Mišljenje na Predlog odluke o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine;**
- **Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentima;**
- **Mišljenje na Predlog zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti;**
- **Mišljenje na Predlog zakona o zanatstvu;**
- **Mišljenje na Predlog zakona o mjerama sigurnosti pri istraživanju i proizvodnji ugljovodonika u podmorju.**

Postupajući **po službenoj dužnosti**, Agencija je sačinila i:

- **Mišljenje na Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**, koje je dostavljeno Skupštini Crne Gore, odnosno Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu i Odboru za antikorupciju.

** Kratak osvrt na navedena mišljenja dat je u aneksu 8.1, koji je sastavni dio ovog Izvještaja.*

Takođe, u završnoj fazi je:

- **Mišljenje na Opšti zakon o obrazovanju i vaspitanju;**
- **Mišljenje na Uredbu o uslovima i načinu korišćenja prevoznih sredstava u svojini Crne Gore;**
- **Mišljenje na Uredbu o programu i načinu polaganja stručnog ispita za rad u državnim organima.**

8.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu 2024. godine, načelnica Odsjeka za praćenje propisa i davanje mišljenja na propise iz oblasti antikorupcije je, u svojstvu članice Radne grupe za izradu **Strategije za borbu protiv transnacionalnog organizovanog kriminala za period 2024-2027**, učestvovala u finalizaciji tog dokumenta.

9. Vođenje upravnih postupaka iz nadležnosti ASK

9.1. Svrha i opis

U cilju obezbjeđivanja poštovanja zakona, Agencija, po službenoj dužnosti ili na zahtjev fizičkih, pravnih i N.N. lica, pokreće upravne postupke u kojima se odlučuje da li je javni funkcioner povrijedio odredbe ZSK u vezi sprečavanja sukoba interesa u vršenju javne funkcije, ograničenja u vršenju javnih funkcija, izvještaja o prihodima i imovini.

Povrede odredaba ZSK utvrđene konačnom, odnosno pravosnažnom Odlukom, smatraju se nesavjesnim vršenjem javne funkcije, o čemu Agencija obavještava organ vlasti u kojem javni funkcioner vrši javnu funkciju, kao i organ nadležan za izbor, imenovanje, odnosno postavljenje javnog funkcionera, radi preduzimanja administrativnih sankcija, o čemu je organ dužan da povratno informiše Agenciju.

9.2. Rezultati rada

Agencija je u III kvartalu 2024. **pokrenula 15 upravnih postupaka zbog eventualnog kršenja ZSK.**

Osnov pokretanja upravnog postupka	Broj pokrenutih u. postupaka po službenoj dužnosti	Broj okončanih u. postupaka po službenoj dužnosti (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja u predmetima po službenoj dužnosti	Broj pokrenutih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica	Broj okončanih u. postupaka po osnovu zahtjeva drugog fizičkog/pravnog/nn lica (uključujući predmete iz prethodnog perioda)	Broj i procenat utvrđenih kršenja po zahtjevima
Sukob interesa	3	-	-	5	-	-
Podnošenje izvještaja o prihodima i imovini sa netačnim i nepotpunim podacima	2	-	-	3	-	-
Nepodnošenje redovnog godišnjeg izvještaja o prihodima i imovini u zakonskom roku	1	-	-	-	-	-
Provjera osnova sticanja i izvora sredstava/imovine preko 5.000€	-	-	-	1	-	-
UKUPNO	6	-	-	9	-	-

Tabela 7 - Upravni postupci u oblasti prijave prihoda i imovine i ograničenja u vršenju javnih funkcija

Administrativne sankcije

Organi vlasti su nakon okončanih upravnih postupaka, u dijelu sprečavanja sukoba interesa i ograničenja u vršenju javnih funkcija, kao i u dijelu provjere prihoda i imovine, u III kvartalu 2024. dostavili **9 odgovora**:

- 3 predmeta su proslijeđena drugom organu (prihodi i imovina);
- u 6 predmeta je odbijen predlog za izricanje disciplinske mjere (5 prihodi i imovina; 1 sukob interesa).

Prigovori u toku izborne kampanje

U izvještajnom periodu podnijeto je ukupno **15 prigovora** zbog sumnji u kršenje ZFPSiLK. Agencija je postupila po svim prigovorima i **donijete su**:

- **3 odluke o nepokretanju postupka**;
- u **1 predmetu je donijeta odluka da je prekršen Zakon**.

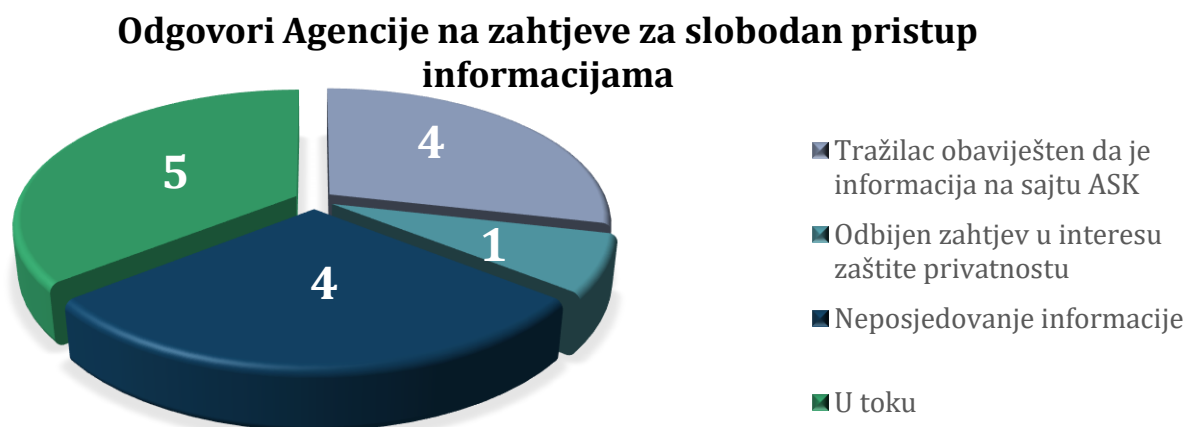
Takođe, Agencija je okončala i **1 postupak po prigovorima iz prethodnog perioda i utvrdila kršenje Zakona**.

Tužbe na odluke Agencije

Upravni sud je donio **3 presude** u postupcima po tužbama na akte Agencije u oblasti **prijave prihoda i imovine** u kojima je donio odluke kojom je **poništio odluke ASK** i predmet **vratio na ponovni postupak**.

Slobodan pristup informacijama

Agenciji je u izvještajnom periodu **podneseno ukupno 14 zahtjeva za slobodan pristup informacijama**.

Grafikon 14 – Odgovori Agencije na zahtjeve za slobodan pristup informacijama

I kvartalni izvještaj o radu ASK u 2024.

Podnijeto je šest žalbi za tzv. „ćutanje administracije“:

- ✓ u tri slučaja je obustavljen postupak;
- ✓ u dva slučaja su usvojene žalbe;
- ✓ jedan postupak je u toku.

Agencija je odgovorila na sve podnešene zahtjeve žalilaca.

Podnijeto je devet žalbi na rješenja ASK. Usvojeno je 10 žalbi na rješenja ASK iz prethodnog perioda, dok je jedna žalba odbijena. Takođe, podnijeta je i jedna tužba Upravnom sudu.

10. Pokretanje prekršajnih postupaka i izdavanje prekršajnih naloga

10.1. Svrha i opis

Nakon utvrđenih kršenja odredaba Zakona o sprječavanju korupcije (ZSK), Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja (ZFPSiIK) i Zakona o lobiranju, Agencija:

- ✓ pokreće prekršajni postupak, podnošenjem zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka nadležnom Sudu za prekršaje, ili
- ✓ izdaje prekršajne naloge (u skladu sa preporukom Evropske komisije, Agencija od druge polovine 2018. godine direktno izdaje prekršajne naloge).

Svrha izricanja i primjene prekršajnih sankcija je da se poštuju antikorupcijski zakoni i da se utiče na obveznike zakona da ubuduće ne čine prekršaje.

10.2. Rezultati rada

Agencija je III kvartalu 2024. godine, zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **24 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka**.

Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 296 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina), od čega su u **75,8% izrečene sankcije**. Ukupan iznos novčanih kazni iznosi **16.080€**.

Osnov podnošenja zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Broj okončanih postupaka (uključujući postupke iz prethodnih godina)	Broj postupaka u kojima su izrečene sankcije	Procenat postupaka u kojima su izrečene sankcije	Iznos novčanih kazni
Kršenje odredaba ZSK	11	279	210 (70 novčanih kazni; 140 opomena)	75,3%	15.580€
Kršenje odredaba ZFPSiIK	13	17	14 (2 novčane kazne; 12 opomena)	82,3%	500€
UKUPNO	24	296	224 (72 novčane kazne; 152 opomena)	75,8%	16.080€

Tabela 8 – Ishodi pokrenutih prekršajnih postupaka zbog kršenja antikorupcijskih zakona

Grafikon 15 – Broj prekršajnih postupaka pokrenutih zbog kršenja antikoruptionskih zakona

Oduzimanje imovinske koristi

Agencija u kontinuitetu realizuje **preporuku eksperata Evropske komisije koja se odnosi na oduzimanje imovinske koristi** stečene izvršenjem prekršaja.

S tim u vezi, u zahtjevima za pokretanje prekršajnih postupaka koje dostavlja nadležnim sudovima za prekršaje, osim što zahtijeva osudu i kažnjavanje okrivljenog za izvršeni prekršaj, Agencija predlaže i oduzimanje imovinske koristi stečene izvršenjem prekršaja, što je najčešće praksa u postupcima zbog kršenja zakonskih ograničenja u vršenju javne funkcije.

U izvještajnom periodu, na osnovu zahtjeva Agencije, sud je u jednom predmetu, osim izrečene opomene, **oduzeo imovinsku korist stečenu izvršenjem prekršaja u iznosu od 2.264,22€.**

Žalbe i ročišta

Ovlašćeni službenici Agencije su, zastupajući predmete iz oblasti rada Agencije, tokom III kvartala 2024. godine pristupili na **270 ročišta** pred nadležnim sudovima za prekršaje u Crnoj Gori.

11. Antikorupcijske kampanje, odnosi s javnošću, istraživanja i edukacije

Agencija sprovodi informativne i antikorupcijske kampanje, usmjerene na podizanje nivoa javne svijesti o korupciji, dalje jačanje znanja o nadležnostima ove institucije i obavezama obveznika primjene antikorupcijskih zakona iz nadležnosti ASK, kao i na ohrabrivanje građana da prijave korupciju.

Svijest i stavovi javnosti o korupciji, informisanost o ASK-u i stavovi o njenom radu, ispituju se na godišnjem nivou kroz istraživanje javnog mnjenja.

Agencija kontinuirano i planski sprovodi edukativne aktivnosti usmjerene na obveznike antikorupcijskih zakona, kao i obuke usmjerene na usavršavanje sopstvenog kadra.

11.1. Rezultati rada

Odnosi s javnošću

Agencija u kontinuitetu informiše javnost o svom radu, aktivnostima i rezultatima putem saopštenja dostupnih na internet stranici, odgovora na novinarska pitanja, izjava za medije, objava na društvenim mrežama, te izlaganja njenih predstavnika na okruglim stolovima i konferencijama koje organizuje ili na koje je pozvana.

U III kvartalu 2024. godine na internet stranici Agencije objavljena su **33 saopštenja** ASK-a i Savjeta ASK- a.

U ovom izvještajnom periodu, Agencija je odgovorila na **19 novinarskih pitanja**.

Agencija se u III kvartalu 2024. našla u sadržaju **1.666 medijskih objava** u elektronskim, internet i štampanim medijima. Ubjedljivo najveći broj objava odnosi se na internet medije (1.375); u elektronskim medijima zabilježene su 154 objave, a u štampanim 137.

Kada je u pitanju tonalitet objava, u izvještajnom periodu zabilježene su 372 pozitivne, 966 neutralnih i 328 negativnih objava.

VD direktora **Dušan Drakić** gostovao je:

- u jutranjem programu TVCG1 - 26. avgusta;
- u emisiji „Nedjelja u retrovizoru“ na TV Vijesti - 23. septembra.

Drakić je dao šest izjava za medije:

- TV Vijesti - 23. avgusta;
- Gradsku TV - 2. septembra;
- Dnevnik RTCG1 - 20, 24. i 27. septembra;
- Radio Crne Gore - 18. septembra.

Društvene mreže

Agencija je i u III kvartalu 2024. ažurirala naloge na društvenim mrežama Facebook⁹, X¹⁰, Instagram¹¹ i Youtube¹².

	Broj pratilaca	Broj objava	Broj pregleda
Facebook	828	11	918
X	1.299	9	799
Instagram	112	3	205

Edukacija obveznika antikorupcijskih zakona i drugih ciljnih grupa¹³

Sprovođenjem edukativnih aktivnosti doprinosi se daljem informisanju obveznika antikorupcijskih zakona, unapređenju individualnog i institucionalnog integriteta i prevenciji mogućih kršenja zakona iz nadležnosti Agencije.

U III kvartalu 2024. godine održane su **dvije obuke/radionice**, koje je pohađalo ukupno **47 polaznika**:

- predstavnici ASK bili su među predavačima na **treningu o mehanizmima za suzbijanje korupcije**, kojima su prisustvovali **predstavnici bezbjednosnog sektora, Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Ministarstva odbrane**. Tokom treninga obrađene su teme koje se odnose na donošenje i sprovođenje planova integriteta, postupanje po prijavama i zaštitu zviždača, sprečavanje sukoba interesa, provjeru izvještaja o prihodima i imovini, razumijevanje i upravljanje rizicima. Trening je organizovan u okviru projekta **PAKT protiv korupcije** (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija), koji je podržala Ambasada SAD u Crnoj Gori, Biro Stejt dipartmenta za borbu protiv međunarodne trgovine drogom i sprovođenje zakona (INL), a koji Centar za građansko obrazovanje - CGO sprovodi u saradnji sa Agencijom, čiji su predstavnici bili i predavači.
- U julu 2024, u saradnji sa UNDP, održana je **radionica za menadžere integriteta iz jedinica lokalne samouprave**, na kojoj su polaznici upoznati sa Nacrtom **Metodologije za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u jedinicama lokalne samouprave** i pružili komentare i sugestije za njeno unapređenje. Nacrt Metodologije za sektor lokalne samouprave Agencija je izradila uz podršku konsultanta kojeg je angažovao UNDP.

⁹ <https://www.facebook.com/antikorupcija.me/>

¹⁰ https://twitter.com/ASK_CrnaGora

¹¹ https://www.instagram.com/antikorupcija_mne/

¹² <https://www.youtube.com/channel/UCKnYbyR2Aulz369jXzVBf-w>

¹³ Više o edukaciji obveznika antikorupcijskih zakona i drugih ciljnih grupa u aneksu br. 9

IV MEĐUNARODNA SARADNJA I INSTITUCIONALNI RAZVOJ

1. Međunarodna saradnja

1.1. Svrha i opis

U skladu sa Zakonom o sprečavanju korupcije Agencija ostvaruje regionalnu i međunarodnu saradnju u oblasti prevencije korupcije. Ta saradnja podrazumijeva ispunjavanje obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u ključnim međunarodnim i regionalnim organizacijama koje definišu i prate sprovođenje standarda u oblasti antikorupcije, kao i jačanje administrativnih kapaciteta Agencije kroz projekte podrške, uključujući i kapacitete organa vlasti i javnih funkcionera, kako bi se sveobuhvatno i dosljedno sprovodili zakoni.

1.2. Rezultati rada

Ispunjavanje obaveza iz članstva Crne Gore u regionalnim i međunarodnim organizacijama koje definišu i prate sprovođenje antikorupcijskih standarda

Grupa zemalja za borbu protiv korupcije (GRECO)

Agencija vrši ulogu nacionalnog koordinatora za ispunjavanje svih obaveza koje proističu iz članstva Crne Gore u Grupi zemalja za borbu protiv korupcije Savjeta Evrope (GRECO), kao najznačajnijem mehanizmu za ocjenu primjene antikorupcijskih standarda Savjeta Evrope.

U izvještajnom periodu **objavljen je GRECO Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru u okviru V evaluacione runde.**

Izvještajem o usaglašenosti GRECO je odao priznanje sprovedenim i započetim aktivnostima usmjerenim ka daljoj implementaciji datih preporuka, što je dobar signal za Crnu Goru i zeleno svijetlo za nastavak daljih reformi ka ispunjavanju standarda Savjeta Evrope i uvođenju praksi koje će Crnu Goru približiti članstvu u Evropskoj uniji.

Izvještaj o usaglašenosti rezultat je aktivnosti koje su u prethodnih 18 mjeseci preduzele Agencija za sprečavanje korupcije, Vlada i Skupština Crne Gore, kako bi se dalje unaprijedio institucionalni i zakonodavni okvir, kao i praksa u odnosu na najviše nivoe izvršne vlasti i policiju.

Crna Gora je u obavezi da do 31. decembra 2025. godine dostavi dodatne informacije u vezi sa sprovođenjem preostalih preporuka, na osnovu kojih će biti izrađen drugi Izvještaj o usaglašenosti za Crnu Goru u okviru V evaluacione runde.

Međuvladina grupa za evaluaciju primjene Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC), i druge radne grupe UN za oblast primjene standarda UNCAC/UNODC¹⁴

U pogledu procesa **evaluacije Crne Gore u okviru primjene dva poglavlja UNCAC konvencije: Preventivne mjere i Povraćaj imovine**, koji je otpočeo krajem 2019. godine, predstavnici Sekretarijata UNODC informisali su Agenciju da nije bilo daljih dodatnih pitanja i komentara od strane evaluatora na pripremani Izvještaj za evaluaciju Crne Gore, te da slijedi prevođenje Nacrta sažetog prikaza Izvještaja na šest jezika Ujedinjenih nacija.

Tokom III kvartala:

- **v.d. direktora sa saradnicima sastao se sa predstavnicima UNODC** i tom prilikom razgovarali su o nastavku saradnje u cilju poboljšanja kolektivnih napora u borbi protiv korupcije na regionalnom nivou;
- Predstavnicu ASK učestvovala je na **obuci za kontakt osobe i vladine stručnjake** koji učestvuju u drugom ciklusu **Mehanizma za reviziju implementacije Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC)** održanoj u periodu od 26-27. avgusta u Beču. Sveukupni cilj ove obuke bio je razvoj kapaciteta učesnika za učešće u Mehanizmu za reviziju sprovođenja UNCAC-a, upoznavanje sa metodologijom za reviziju zemalja, kontrolnom listom za samoprocjenu i pratećim smjernicama, razmjenu informacija u vezi sa sledećom fazom evaluacije i konačno primjena stečenih znanja sa obuke na nacionalnom nivou;
- Predstavnice Agencije prisustvovala su dvodnevnoj regionalnoj konferenciji **„Integritet privatnog sektora na Zapadnom Balkanu”**, održanoj 30. septembra i 1. oktobra na Jahorini. Konferencija je okupila regionalne i međunarodne eksperte, predstavnike nacionalnih agencija i tijela za borbu protiv korupcije, ministarstava, civilnog društva i privatnog sektora. Diskusije su bile fokusirane na najbolje prakse u jačanju integriteta privatnog sektora, saradnju između javnog i privatnog sektora, kao i ojačavanje regionalnih veza.

¹⁴ Crna Gora je potpisnica Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije 2003. godine, prvog globalnog pravno-obavezujućeg instrumenta u ovoj oblasti, a kao nezavisna država pristupila je 2006. godine.

Regionalna antikorupcijska inicijativa za Jugoistočnu Evropu (RAI)¹⁵

U izvještajnom periodu predstavnici Agencije su učestvovali na **online sastanku Radne grupe za reviziju internih dokumenata RAI** koji je vodio eksterni ekspert Endru Džekson.

Antikorupcijska mreža Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (ACN OECD)

Agencija je nacionalni koordinator za aktivnosti Antikorupcijske mreže za Istočnu Evropu i Centralnu Aziju (ACN), čija je Crna Gora članica, a koja djeluje u okviru Organizacije za ekonomsku saradnju i razvoj (OECD).

U III kvartalu **izrađen je OECD Izvještaj o konkurentnosti zemalja Zapadnog Balkana 2024.** *S obzirom da je izvještaj zvanično predstavljen u oktobru, nalazi iz izvještaja će biti predstavljeni u godišnjem Izvještaju o radu ASK za 2024. godinu.*

U izvještajnom periodu, predstavnici Agencije **učestvovali su na plenarnom sastanku ACN** i to 23. monitoring sastanku i 29. sastanku Upravne grupe ove organizacije. Monitoring sastanak bio je posvećen evaluaciji izvještaja zemalja centralne Azije, i to: Kazahstana, Kirgistana, Mongolije, Tadžikistana i Uzbekistana, u okviru petog ciklusa usaglašavanja antikorupcijskih mehanizama tih zemalja sa Istanbulskim antikorupcijskim planom (IAP).¹⁶ U periodu koji slijedi i zemlje Zapadnog Balkana naći će se u fokusu IAP evaluacije, pa je predsjedavajući IAP-om **Drago Kos** pozvao sve zainteresovane da pristupe toj sveobuhvatnoj i efikasnoj reviziji. U okviru 29. sastanka Upravne grupe razmotrene su aktivnosti sprovedene u 2024. godini, plan rada za 2025. i komunikacioni plan, te ažurirane informacije od strane OECD-a, drugih međunarodnih organizacija i donatora relevantnih za zemlje ACN-a. Posebna sesija bila je posvećena naučenim lekcijama u pogledu antikorupcijskih strategija.

Takođe, u izvještajnom periodu **Agencija je koordinisala prikupljanje informacija za ispunjavanje Upitnika za potrebe izrade Izvještaja o Pilot regionalnom antikorupcijskom pregledu za 2024. godinu** (Pilot Regional Anti-Corruption Outlook Report), što predstavlja aktivnost Programa rada ACN 2023-2026 koji je usmjeren na reforme u oblasti borbe protiv korupcije u regionu. Cilj izvještaja je da prikaže trendove, postignuća i izazove, kao i dobre prakse koje će služiti kao alat za razmjenu iskustava i znanja unutar ACN regiona i šire.

¹⁵ Regionalna antikorupcijska inicijativa (RAI) je jedina regionalna inicijativa posvećena isključivo pitanjima borbe protiv korupcije koja okuplja devet zemalja članica – Republiku Albaniju, Bosnu i Hercegovinu, Republiku Bugarsku, Crnu Goru, Republiku Hrvatsku, Republiku Sjevernu Makedoniju, Republiku Moldaviju, Rumuniju i Republiku Srbiju. Crna Gora je članica RAI-a od osnivanja 2000. godine, pod okriljem Pakta za stabilnost u Jugoistočnoj Evropi. RAI kroz svoje aktivnosti podstiče i pomaže države članice u sprovođenju zajedničkih složenih reformi institucionalnih i zakonodavnih okvira usmjerenih na borbu protiv korupcije.

¹⁶ IAP predstavlja program stručne revizije ACN-a, pokrenut 2003. godine sa ciljem pružanja podrške zemljama članicama u borbi protiv korupcije putem ekspertskih evaluacija zemalja i kroz kontinuirano praćenje sprovođenja datih preporuka. Uključuje detaljnu evaluaciju usmjerenu na deset važnih antikorupcijskih oblasti. Izvještaji svih pet zemalja usvojeni su na monitoring sastanku.

Aktivno učešće ASK u procesu pristupanja Crne Gore Evropskoj uniji

Radna grupa za pregovaračko poglavlje 23

Na sjednici od 24. januara Vlada je donijela novu Odluku o obrazovanju **Pregovaračke radne grupe za pripremu i vođenje pregovora o pristupanju Crne Gore Evropskoj uniji** za oblast pravne tekovine Evropske unije koja se odnosi na pregovaračko poglavlje 23 – Pravosuđe i temeljna prava („Sl. list CG“, broj 10/24 od 9. februara 2024.)

Tokom III kvartala Radna grupa za pregovaračko poglavlje 23 sprovela je niz aktivnosti u cilju **pripreme II Priloga Izvještaju EK o Crnoj Gori**, koji sadrži afirmativne i precizne informacije i dostignuća u pregovaračkom poglavlju 23 – Pravosuđe i temeljna prava, kao i Tabele sa bilansima rezultata u cilju sveobuhvatnog izvještavanja Evropske komisije o statističkim podacima u oblastima od značaja.

S tim u vezi, Agencija je, za potrebe II Priloga Izvještaju EK o Crnoj Gori, izvijestila o najznačajnijim aktivnostima u prvoj polovini 2024. godine iz okvira svoje nadležnosti i dostavila Tabele sa bilansima rezultata u oblasti kontrole finansiranja političkih partija, kontrole imovine javnih funkcionera i imovine sudija i tužilaca, kao i u oblasti kontrole sukoba interesa, a sve u odnosu na period 1. januar - 30. jun 2024.

1.3. Ostale aktivnosti

U III kvartalu realizovane su i sljedeće aktivnosti:

- Novi menadžment Agencija imao je brojne **bilateralne sastanke sa predstavnicima ambasada u Crnoj Gori**:
 - ✓ v.d. direktora sa saradnicima sastao se sa **ambasadorkom Republike Francuske u Crnoj Gori Anom Mari Maskaj**;
 - ✓ predstavnici Agencije sastali su se i sa predstavnicima **Ambasade SAD u Crnoj Gori** - direktorkom INL sekcije **Džesikom Karl** sa saradnicama;
 - ✓ v.d. direktora Agencije i zamjenik predsjednika Savjeta Agencije Mladen Tomović susreli su se sa **ambasadorkom Velike Britanije u Crnoj Gori Don Meken**;
- u septembru, v.d. direktora Agencije sastao se sa **predstavnicima Programske Kancelarije Savjeta Evrope u Podgorici**, šeficom Kancelarije **Lejlom Dervišagić** i koordinatorkom projekta **Marinom Mićunović**;
- Na **sastanku sa ekspertima Kancelarije za demokratske institucije i ljudska prava OEBS-a (ODIHR)** diskutovano je o Preliminarnom mišljenju o ZFPSiK;
- Predstavnici Agencije učestvovali su na **radionici Nacionalnog demokratskog instituta (NDI)** o integritetu informacija tokom izbora, dogovarajući dalju saradnju u borbi protiv dezinformacija;
- U septembru je održan sastanak sa predstavnicima **Međunarodne fondacije za izborne sisteme (IFES)** - **Nerminom Nisićem**, direktorom za region Bosne i Hercegovine, Crne Gore i Srbije i **Ninom Kecojević**, projektnom menadžerkom.

2. Saradnja sa državnim institucijama i civilnim društvom

U duhu produbljivanja međuinstitucionalne saradnje i snaženja sistemskog odgovora na korupciju, **Agencija je intenzivirala saradnju sa drugim državnim institucijama i predstavnicima civilnog sektora.**

Na inicijativu Savjeta Agencije, u septembru 2024. održan je **sastanak sa glavnim specijalnim tužiocem Vladimirom Novovićem**. Tom prilikom, iskazana je obostrana spremnost da se saradnja dvije institucije dodatno ojača zaključivanjem **Sporazuma o saradnji**, a dogovoreno je **učešće predstavnika Agencije u radu specijalnih istražnih timova** u predmetima koje ASK prosljeđuje Specijalnom državnom tužilaštvu (SDT).

Takođe, v.d. Agencije **Dušan Drakić**, predsjednik Savjeta ASK **Pavle Ćupić** i zamjenik predsjednika **Mladen Tomović** sastali su se sa potpredsjednikom Vlade za politički sistem, pravosuđe i antikorupciju **Momom Koprivicom**. Na sastanku su analizirane brojne teme koje su preduslov za jačanje antikorupcijskog okvira sa posebnim akcentom na potrebu definisanja zakonodavnih rješenja

u cilju osnaživanja operativne i finansijske nezavisnosti ASK, što se odnosi na dalju reformu ZSK i ZFPSiIK, implementaciju GRECO preporuka i stvaranje mogućnosti za uvezivanje baza i razmjenu podataka sa SDT-om i drugim državnim organima. Ukazano je i na **potrebu unapređenja saradnje ASK i Nacionalnog savjeta za borbu protiv korupcije.**

Iskazujući institucionalnu posvećenost saradnji sa **NVO sektorom**, u cilju stvaranja ambijenta uzajamnog povjerenja, otvorene razmjene mišljenja, znanja i prakse, **Agencija je inicirala sastanak sa predstavnicima civilnog sektora**, kojem su se odazvali predstavnici: Centra za građansko obrazovanje (**CGO**), Centra za monitoring i istraživanje (**CeMI**), Mreže za

afirmaciju nevladinog sektora (**MANS**), Centra za građanske slobode (**CEGAS**), Centra za razvoj nevladinih organizacija (**CRNVO**), Centra za demokratsku tranziciju (**CDT**), Građanske alijanse (**GA**) i organizacije **KOD**. Prepoznajući potrebu jačanja i konkretizovanja odnosa sa civilnim sektorom, predstavnici Savjeta ASK predložili su da se zajednički osmisle modeli saradnje, kako bi ekspertiza koju nevladine organizacije posjeduju u različitim obastima djelovanja Agencije bila upotrijebljena na najefikasniji način, u cilju unapređenja antikorupcijskih politika i mehanizama za sprečavanje korupcije. Istovremeno, predstavnici nevladinih organizacija su izrazili očekivanje da će novo rukovodstvo ASK biti odlučno u rješavanju predmeta iz prošlog perioda koji opterećuju crnogorsku javnost, kao i prevazilaženju ograničenja trenutnog pravnog okvira.

Agencija je i tokom III kvartala nastavila saradnju sa NVO CGO, kroz projekat **PAKT protiv korupcije** (Partnerstvo protiv koruptivnih tendencija) koji je CGO pokrenuo uz podršku Ambasade Sjedinjenih Američkih Država u Podgorici, a koji se sprovodi u saradnji sa ASK.

Predstavnici ASK prisustvovali su/učestvovali na konferencijama/okruglim stolovima koje su organizovali predstavnici civilnog sektora.

3. Ljudski resursi

Pravilnikom o unutrašnjoj organizaciji i sistematizaciji Agencije za sprječavanje korupcije (stupio na snagu 30.06.2023. godine) **sistematizovano je 77 izvršilaca**. Svi zaposleni su dobili rasporedna rješenja i rješenja o zaradama, osim zaposlenih koje koriste porodiljsko, odnosno roditeljsko pravo.

U III kvartalu broj **zaposlenih je 58**, od čega je za dva zaposlena utvrđeno mirovanje prava i obaveza iz rada i po osnovu rada.

Implementacija ISO 9001:2015

Agencija je u septembru 2024. godine formirala **novi Tim za kvalitet**, koji je obrazovan u cilju dalje implementacije ISO standarda i koji je otpočeo sa intenzivnim aktivnostima na planu realizacija preporuka internih provjeravača, ali i eksternog sertifikacionog tijela.

Edukacija službenika Agencije¹⁷

Zaposleni u Agenciji bili su **polaznici sedam obuka** u okviru Programa obuka za računovođu u javnom sektoru, koji organizuju Ministarstvo finansija i Uprava za ljudske resurse. Svih sedam obuka organizovano je u okviru predmeta Finansijsko računovodstvo.

Takođe, službenica Agencije prisustvovala je **obuci za kontakt osobe i vladine eksperte** koji učestvuju u drugom ciklusu *Mehanizma za reviziju sprovođenja Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC)*. Obuku je organizovao UNCAC, a održana je 26. i 27. avgusta u Beču.

¹⁷ Više o edukaciji službenika Agencije u aneksu br. 10

4. Razvoj informacionog sistema Agencije

U septembru 2024. godine izrađen je dokument **Revizija IT sistema ASK**, pripremljen od strane **nezavisnih eksperata koje je angažovala Agencija**. Ovaj dokument pruža **sveobuhvatnu analizu trenutnog stanja informacionog sistema Agencije, procjenu postojećih bezbjednosnih mehanizama, kao i konkretne preporuke za unapređenje informatičke bezbjednosti u kratkoročnom periodu.**

IV FINANSIJSKI IZVJEŠTAJI

1. Izvršenje budžeta ASK

Agencija za sprečavanje korupcije je u obavezi da sačinjava kvartalne finansijske izvještaje i dostavlja Ministarstvu finansija, najkasnije do 15. u prvom mjesecu narednog kvartala tekuće godine za prethodni kvartal, na obrascima 3 i 5, shodno članu 3 Pravilnika o načinu sačinjavanja i podnošenja finansijskih izvještaja budžeta, državnih fondova i jedinica lokalne samouprave.

Budžet Agencije za 2024. godinu iznosi **2.470.000,00 eura**.

Plan budžeta Agencije za period 01.01-30.09.2024 iznosi 1.874.690,28 eura, od čega je **utrošeno 1.091.933,47 eura** (procenat izvršenja je 58,25%).

<i>tekući izdaci</i>	• 1.025.991,61 • <i>(93,96% ukupnih izdataka)</i>
<i>kapitalni izdaci</i>	• 750,20 • <i>(0,07% ukupnih izdataka)</i>
<i>transferi institucijama, pojedincima, nevladinom i javnom sektoru</i>	• 8.550,00 • <i>(0,78% ukupnih izdataka)</i>
<i>otplata obaveza</i>	• 56.641,66 • <i>(5,19% ukupnih izdataka)</i>

2. Javne nabavke

U III kvartalu 2024. godine zaključen je jedan ugovor o javnim nabavkama, i to za nabavku usluga:

1. Održavanja aplikativnog softvera sa "PROZONE" d.o.o. Novi Sad.

Nakon sprovedenih procedura, zaključeni su **ugovori o jednostavnim nabavkama** prikazani u tabeli:

UGOVORI	Datum zaključenja
1. Za nabavku usluga – instalacije novog domen kontrolera, mail servera i migracije postojećih podataka, sa: „Digit Montenegro“ A.D. Podgorica	08.04.2024. ¹⁸
2. Za nabavku usluga – aplikacija za registraciju politički eksponiranih lica, sa: „B-one“ D.O.O. Podgorica	02.07.2024.
3. Za nabavku usluga – fiksne telefonije, sa: „Crnogorski telekom“ A.D. Podgorica	02.07.2024.
4. Za nabavku usluge – održavanje tehničkog sistema zaštite naročito protivpožarnog sistema, sa „Netcom“ d.o.o. Podgorica	16.07.2024.
5. Za nabavku usluga – microsoft licence, sa „Digit Montenegro“ d.o.o. Podgorica	16.07.2024.
6. Za nabavku usluga – antivirsuni softverski paket, sa „Trio tech“ d.o.o.	23.07.2024.
7. Za nabavku usluga – sistem za prevenciju i detekciju insajderskih pretnji u informacionom sistemu – RDP sesije, sa „Digit Montenegro“ d.o.o. Podgorica	01.08.2024.
8. Za nabavku usluga – licence za support – FortiGate, sa „Digit Montenegro“ d.o.o. Podgorica	06.09.2024.
9. Za nabavku roba – kancelarijski materijal, sa „Kastex“ d.o.o. Podgorica	12.09.2024.

Pored navedenog, nabavljene su licence: *FortiWeb*, *FortiAnalyzer*, *2FA* i licence za *Vmware*, po fakturama, kao i nabavka usluge praćenja medijskog oglašavanja političkih subjekata u toku izborne kampanje.

¹⁸ Nije prikazan u II kvartalnom izvještaju o radu.

Rezime

Skupština Crne Gore je 31. jula 2024. godine **izabrala Savjet Agencije za sprečavanje korupcije**, koji je, 26. avgusta 2024, na Šestoj sjednici odredio **Dušana Drakića za vršioca dužnosti direktora ASK**.

Agencija je u III kvartalu 2024, postupajući po svim primljenim zahtjevima, **dala 37 Mišljenja** u oblasti sprečavanja sukoba interesa i poštovanja ograničenja u vršenju javnih funkcija, od kojih je **u 13 konstatovano da postoji ograničavajući faktor** u odnosu na navode iz zahtjeva za davanje mišljenja.

Na osnovu datih Mišljenja Agencije, **podnijete su dvije ostavke na javnu funkciju**, dok su konstatovana **tri prenosa upravljačkih prava** u pravnim licima.

Primjenjujući GRECO preporuku, a u skladu s članom 16a Uredbe o Vladi Crne Gore, iz Generalnog sekretarijata Vlade Crne Gore ili kabineta potpredsjednika Vlade Crne Gore su dostavljena **tri zahtjeva za provjeru** da li u odnosu na lice ima pokrenutih i okončanih postupaka zbog povrede odredaba zakona kojim se uređuje prevencija i sprječavanje korupcije, ukoliko je riječ o imenovanju savjetnika predsjednika Vlade, šefa Kabineta predsjednika Vlade, zamjenika šefa Kabineta predsjednika Vlade i savjetnika potpredsjednika Vlade. Agencija je **u jednom slučaju** konstatovala da su u odnosu na predloženog kandidata **pokrenuta i okončana dva postupaka** zbog povrede odredaba zakona kojim se uređuje prevencija i sprečavanje korupcije.

Agencija je, u septembru 2024. godine, **stavila van snage 19 mišljenja i odluka u kojima su u prethodnom periodu pogrešno tumačene odredbe ZSK-a**.

Do 30. septembra 2024. godine Agenciji je **dostavljeno ukupno 11.319 izvještaja o prihodima i imovini** po različitim osnovima podnošenja, od čega **1.068 u III kvartalu**. Svi pristigli izvještaji su **administrativno-tehnički obrađeni**.

U skladu sa Godišnjim planom provjere, u II kvartalu 2024. godine otpočela je kontrola izvještaja o prihodima i imovini u **smislu tačnosti i potpunosti podataka i trajaće do kraja godine**. Do kraja III kvartala **započeta je provjera 614 izvještaja**, od čega je **okončano 511 (250 u III kvartalu)**.

Takođe, Agencija je u julu 2024. godine, u skladu sa čl. 55 stav 4 Zakona o sprečavanju pranja novca i finansiranja terorizma, počela sa vođenjem **Registra politički eksponiranih lica**.

U III kvartalu 2024. godine **Agencija je kontrolisala izborne kampanje u četiri jedinice lokalne samouprave** (Gusinje, Kotor, Glavni grad Podgorica i Budva). S tim u vezi, izvršena je **kontrola 5.676 dostavljenih izvještaja** od strane obveznika ZFPSiIK u toku izbornih kampanja. Agencija je, radi dostavljanja izvještaja u roku, kao i kod uočenih tehničkih nepravilnosti, uputila ukupno **274 upozorenja** organima vlasti i političkim subjektima, na koja su **svi pozitivno reagovali**. Izvršena je **161 kontrola poštovanja zabrana i**

ograničenja u toku izborne kampanje od strane obveznika u pomenutim izbornim kampanjama. U skladu sa metodologijom, Agencija je **iskontrolisala ukupno 585.000€ troškova političkih subjekata** tokom kampanje na osnovu prikupljenih podataka, a prije dostavljanja konačnog izvještaja o troškovima. Tokom III kvartala, registrovane su ukupno **73 nepravilnosti/kršenja Zakona**.

U III kvartalu 2024. godine Agenciji je dostavljen **591 novi plan integriteta organa vlasti** u okviru **V ciklusa planova integriteta**, donijeti na osnovu **606 upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti** prethodnog plana integriteta iz IV ciklusa. Agencija je **prekontrolisala i administrativno-tehnički obradila** sve dostavljene upitnike i planove integriteta i u narednom periodu koje će ih analizirati, a analiza će biti izrađena po sistemima/sektorima u koje su svrstani organi vlasti.

Agencija je u julu 2024. godine izradila **Metodologiju za procjenu primjene antikorupcijskih mjera u jedinicama lokalne samouprave**, u saradnji sa Programom Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori. Takođe, **obrađena je i analizirana dokumentacija** koju su opštine dostavile Agenciji i **izrađeni su nacrti pojedinačni izvještaji sa preporukama za opštine**. Istovremeno, **finalizovani su i pojedinačni izvještaji o sprovođenju Metodologije u pravosuđu** i dostavljeni na adrese svih **45 pravosudnih organa**. Agencija je u okviru tih izvještaja dala **547 preporuka** u odnosu na poštovanje zakonskih obaveza, transparentnost, interne procedure, sadržaj plana integriteta i posvećenost edukaciji na teme etike, integriteta i antikorupcije.

U III kvartalu 2024. godine podniet je **jedan zahtjeva za produženje odobrenja za obavljanje djelatnosti lobiranja i taj zahtjev je odobren**. U registar lobista je na dan 30. septembar 2024. godine upisano **16 fizičkih lica i dva pravna lica**.

Agencija je u septembru 2024. godine **pružila podršku Ministarstvu pravde u izradi podzakonskih akata Zakona o lobiranju**.

U III kvartalu bilo je **37 prijava zviždača**, od kojih je **7 podnijeto anonimno**. U radu pred Agencijom je bilo je ukupno **338 prijava zviždača** (uključujući i prijave iz prethodnog perioda). Agencija je **intenzivirala rad u ovoj oblasti i tokom septembra okončala 28 postupaka po prijavama zviždača** (svi iz prethodnog perioda), pri čemu je **u čak 14 slučajeva utvrđeno postojanje ugrožavanja javnog interesa**. Ovaj broj je visok u kontesktu dosadašnje statistike (tokom cijele 2022. i 2023. godine zabilježeno ukupno 9 slučajeva ugrožavanja javnog interesa). S tim u vezi, Agencija je dala ukupno **22 preporuke** zakonskim obveznicima za unapređenje transparentnosti i otklanjanje korupcijskih rizika.

Agencija je proslijedila **dvije prijave nadležnim tužilaštvima**, dok je **pet prijava proslijedila drugim nadležnim institucijama**.

Tokom III kvartala 2024. godine **podniet je jedan zahtjev za zaštitu zviždača**, a u radu pred Agencijom je bilo još **šest postupaka po zahtjevima za zaštitu iz prethodnog perioda**. U skladu sa mišljenjem Ministarstva pravde, ASK je obavijestila sve podnosioc

zahtjeva za zaštitu da je Agenciji, u skladu sa novim ZSK, **prestala nadležnost za postupanje u konkretnim predmetima i poučeni su da zaštitu dalje mogu ostvariti pred nadležnim sudovima.**

U cilju implementacije **preliminarne kontrole na rizike od korupcije – CPL**, a shodno Poslovniku Vlade Crne Gore, Ministarstvo pravde od septembra Agenciji dostavlja na mišljenje predloge zakona. **S tim u vezi, Agencija je u septembru sačinila pet mišljenja na predloge zakona.** Takođe, postupajući **po službenoj dužnosti**, Agencija je sačinila **Mišljenje na Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja**, koje je dostavljeno Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu i Odboru za antikorupciju.

U dijelu **vođenja upravnih postupaka**, u III kvartalu 2024. godine Agencija je pokrenula ukupno **30 upravnih postupaka** (15 u oblasti prijave prihoda i imovine i sprečavanja sukoba interesa; 15 po prigovorima zbog sumnji u kršenje ZFPSiIK). Agencija je **okončala pet postupaka** po prigovorima zbog sumnji u kršenje ZFPSiIK (uključujući i jedan iz prethodnog period), od kojih je **u dva utvrdila kršenje zakona.**

Upravni sud je donio **tri presude** u postupcima po tužbama na akte Agencije u oblasti **prijave prihoda i imovine** u kojima je donio odluke kojom je **poništiio odluke ASK** i predmet **vratio na ponovni postupak.**

Agencija je III kvartalu, zbog kršenja antikorupcijskih zakona, nadležnim sudovima za prekršaje podnijela ukupno **24 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka.** Tokom izvještajnog perioda, **okončano je ukupno 296 postupaka** (uključujući i postupke po zahtjevima iz prethodnih godina), od čega su u **oko 76% izrečene sankcije.** Ukupan iznos novčanih kazni iznosi **16.080€**, a u jednom predmetu sud je, na zahtjev Agencije, **oduzeo imovinsku korist stečenu izvršenjem prekršaja u iznosu od 2.264,22€.**

Novo rukovodstvo Agencije je u prvim mjesecima svog mandata **intenziviralo saradnju na nacionalnom nivou - sa državnim institucijama, NVO sektorom i medijima**, kroz iniciranje brojnih sastanaka i veću otvorenost prema javnosti.

Takođe, ostvarena je i **veoma aktivna saradnja sa međunarodnim partnerima.** Između ostalog, održani su sastanci sa predstavnicima Ambasade SAD u Podgorici, Britanske ambasade, Ambasade Francuske, Savjeta Evrope, UNDP, ODIHR-a, IFES-a.

U septembru 2024. godine izrađen je dokument **Revizija IT sistema ASK**, pripremljen od strane **nezavisnih eksperata koje je angažovala Agencija.** Ovaj dokument pruža **sveobuhvatnu analizu trenutnog stanja informacionog sistema Agencije, procjenu postojećih bezbjednosnih mehanizama, kao i konkretne preporuke za unapređenje informatičke bezbjednosti u kratkoročnom periodu.**

Broj: 01-2836

Podgorica, 20. decembra 2024.

VD DIREKTORA ASK
mr Dušan Drakić, s.r.

Aneksi

ANEKS 1

SPREČAVANJE SUKOB A JAVNOG I PRIVATNOG INTERESA U VRŠENJU JAVNIH FUNKCIJA /SUKOB INTERESA/NESPOJIVOST FUNKCIJA

	Mišljenja Agencije				Odluke/akta zbog sprečavanja sukoba interesa		Odluke/akta zbog poštovanja ograničenja		Ostavke javnih funkcionera		Prekršajni postupci	Izrečene sankcije	Predmeti prosljeđeni tužilaštvu
	Sukob interesa	Ograničenja u vršenju javnih funkcija	Status javnog funkcionera	U oblasti poklona, sponzorstava i donacija	Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem	Na osnovu Mišljenja	Na osnovu Odluka			
Januar-mart	15	28	8	2	-	-	-	-	5	-	-	okončan 1 predmet iz prethodnog perioda – 1 novčana kazna u iznosu od 500€	-
April-jun	13	17	13	1	19	17	-	-	1	-	-	okončana 2 predmet iz prethodnog perioda – 1 novčana kazna u iznosu od 250€; 1 opomena	-

Jul-septembar	6	23	8	/	-	-	-	-	2	-	-	okončana 3 predmet iz prethodnog perioda – 1 novčana kazna u iznosu od 500€; 1 opomena; oduzeta imovinska korist u iznosu od 2.264,22€	-
Oktober-decembar													
UKUPNO	134				19	17	-	-	8	-	-	3 novčane kazne u iznosu od 1.250€ ; 2 opomene; oduzeta imovinska korist u iznosu od 2.264,22€	

ANEKS 2

KONTROLA PRIMLJENIH POKLONA, DONACIJA I ZAKLJUČENIH SPONZORSTAVA								
	Prijavljeni pokloni	Prijavljena sponzorstva	Prijavljene donacije	Provjereni izvještaji	Utvrđene nepravilnosti	Mišljena Agencije	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	164	402	2.335	-	-	2	-	Okončan 8 predmeta iz prethodnog perioda – 6 opomena
April-jun	-	-	-	2.901	1	1	1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Okončan 1 predmet iz prethodnog perioda – 1 opomena
Jul-septembar	-	-	-	-	-	-	-	okončana 3 predmet iz prethodnog perioda – 1 opomena
Oktobar-decembar								
UKUPNO	164	402	2.335	2.901	1	3	1 zahtjev	8 opomena

ANEKS 3

EFIKASNA PROVJERA IZVJEŠTAJA O IMOVINI I PRIHODIMA JAVNIH FUNKCIONERA

	Dostavljeni izvještaji o prihodima i imovini po različitim osnovima						Administrativno-tehnička provjera Izvještaja o prihodima i imovini	Provjereni izvještaji shodno Godišnjem planu provjere u smislu tačnosti i potpunosti	Dodatna provjera izvještaja shodno Godišnjem planu provjere	Odluke/akta u oblasti provjere izvještaja o prihodima i imovini		Prekršajni postupci zbog nepredavanja izvještaja	Prekršajni postupci - netačni podaci	Izrečene sankcije	Predmeti ustupljeni tužilaštvu
	Javni funkcioneri	Državni službenici	Notari	Javni izvršitelji	Kandidati za predsjednika	Stečajni upravnici				Ukupan broj Odluka/akata	Broj odluka sa utvrđenim kršenjem				
Januar-mart	7807	1200	61	26	-	-	Započeta	/	/	/	/	355 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	35 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka	Okončan ukupno 411 postupaka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 104 novčane kazne u iznosu od 24.415€ i 255 opomene	/
April – jun	1074	69	11	3	-	-	10.251	261	/	67	64	701 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	1 zahtjev za pokretanje prekršajnog postupka	Okončano ukupno 264 postupka (uključujući i one iz prethodnih godina) - 69 novčanih kazni u iznosu od 15.530€ ; 152 opomene	/
Jul - septembar	906	74	-	-	-	88	1.068	250	/	/	/	11 zahtjeva za pokretanje	/	Okončano ukupno 264 postupka (uključujući i one iz prethodnih godina) -	

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2024.

												prekršajno g postupka		69 novčanih kazni u iznosu od 15.080€; 131 opomena	
Oktobar- decembar															
UKUPNO	978 7	134 3	7 2	2 9	-	88	11.319	511	/	/	/	1.067 zahtjeva	36 zahtjeva	242 novčane kazne u iznosu od 55.025€ i 538 opomena	/

ANEKS 4

KONTROLA FINANSIRANJA POLITIČKIH SUBJEKATA I IZBORNIH KAMPANJA

	Broj izvještaja političkih subjekata o redovnom radu	Odluke organa vlasti o visini budžetskih sredstava za finansiranje redovnog rada političkih subjekata	Broj izvještaja političkih subjekata u toku izborne kampanje	Broj izvještaja organa vlasti i pravnih lica u toku izborne kampanje	Broj kontrola dostavljenih izvještaja	Broj kontrola poštovanja zabrana i ograničenja propisanih zakonom	Broj prigovora/pokrenutih postupaka zbog sumnji u kršenje ZFPSiIK	Predmeti ustupljeni tužilaštvu	Prekršajni postupci	Izrečene sankcije
Januar-mart	55- god. Izvješ. 49 - članarina	26 odluka o finansiranju redovnog rada; 26 odluka o finansiranju rada ženskih organizacija	/	/	156	/	7	-	14 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka	Okončan ukupno 65 postupka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 15 novčanih kazni u iznosu od 22.850€ i 35 opomena
April-jun	/	/	/	/	/	19	4	-	-	Okončano ukupno 28 postupaka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 6 novčanih kazni u iznosu od 13.000€ i 15 opomena

III kvartalni izvještaj o radu ASK u 2024.

Jul-septembar	/	/	26 privremenih izvještaja (Gusinje - 4; Kotor - 10, Podgorica - 12); 27 izvještaja o medijskom oglašavanju (Gusinje - 4, Kotor - 11, Podgorica - 12); 37 petnaestodnevni izvještaji (Gusinje - 7, Kotor - 11, Podgorica - 17 i Budva - 2)	165 izvještaja o socijalnim i jednokratnim davanjima i potrošnji budžetske rezerve; 5.126 odluka o zapošljavanju sa pratećom dokument; 157 odluka o raspodjeli sredstava iz budžetske rezerve; 80 cjenovnika; 58 ugovora pružalaca usluga medijskog oglašavanja	5.676	7 kontrola na terenu (5 političkih subjekata; 2 organa vlasti); 2 kontrole zabrane otpisa duga/mehanizacija i oprema; 152 kontrole ograničenja mjesečne potrošnje	15	-	13 zahtjeva za pokretanje prekršajnih postupaka	Okončano 17 postupaka (uključujući i postupke pokrenute po zahtjevima iz prethodnih godina) - 2 novčane kazne u iznosu od 500€ i 12 opomena
Oktobar-decembar										
UKUPNO	104	52	90	5.586	5.832	180	26	-	27 zahtjeva	23 novčane kazne u iznosu od 36.350€ i 62 opomene

ANEKS 5

JAČANJE INTEGRITETA U JAVNOM SEKTORU DONOŠENJEM PLANOVA INTEGRITETA OD STRANE ORGANA VLASTI I IZVJEŠTAVANJE O NJIHOVOM SPROVOĐENJU

	Broj organa koji su imenovali menadžera integriteta	Usvojeni planovi integriteta	Revidirani planovi integriteta (za 2024-2026)	Izvještaji o sprovođenju planova integriteta	Broj preporuka za unapređenje PI i izvještaja o sprovođenju PI	Broj popunjenih upitnika za procjenu efikasnosti i efektivnosti PI	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije	Održane obuke, sastanci i konsultacije
Januar	0	0	0	3	/	0	okončana 3 predmeta po zahtjevima iz prethodnog perioda – 1 opomena	17 konsultacija
Februar	5	1	1	19	/	2		60 konsultacija
Mart	4	0	4	160	/	0		200 konsultacija, 2 obuke
April	0	7	5	545	/	0	6 zahtjeva za pokretanje prekršajnog postupka. okončana 4 predmeta po zahtjevima iz prethodne godine – 1 novčana kazna u iznosu od 500€ i 1 opomena.	381 konsultacija, 3 obuke
Maj	1	0	2	0	/	11		39 konsultacija, 3 obuke
Jun	0	0	6	1	/	26		24 konsultacije
Jul	1	1	8	1	/	39	okončano 8 predmeta po zahtjevima iz prethodnog perioda – 6 opomena	62 konsultacije, 1 radni sastanak, 2 obuke/radionice
Avgust	0	0	27	0	/	75		138 konsultacija
Septembar	2	1	556	0	547	492		646 konsultacija, 1 radni sastanak
Oktobar								
Novembar								
Decembar								
UKUPNO	13 (742 od 1.1.2016.)	10 (740 od 1.1.2016.)	608	729	Osim 547 preporuka za pravosudne organe, date su sektorske preporuke u februaru, kao i pojedinačne	645	1 novčana kazna u iznosu od 500€; 8 opomena	1.567 konsultacija, 2 radna sastanka, 10 obuka

preporuke u okviru
izvršenih konsultacija
tokom godine

ANEKS 6

EFIKASNO SPROVOĐENJE I NADZOR NAD SPROVOĐENJEM ZAKONA O LOBIRANJU

	Broj objavljenih poziva za polaganje Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj organizovanih Ispita za obavljanje poslova lobiranja	Broj lica koja su položila ispit	Broj registrovanih lobista i pravnih i lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih službenih zabilješki o lobističkom kontaktu	Broj dostavljenih pisanih izvještaja o radu lobista i pravnih lica koja obavljaju djelatnost lobiranja	Broj dostavljenih prijava zbog nedozvoljenog lobiranja	Prekršajni postupci i izečene sankcije	Ostalo
Januar	0	0	0	1	0	14 (13 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0	/	/
Februar	1	0	0	0	0	0	0	/	/
Mart	0	1	5	1	0	0	0	/	/
April	0	0	0	1	0	0	0	/	/
Maj	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Jun	0	0	0	3 (2 fizička lica i 1 pravno lice)	0	0	0	/	/
Jul	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Avgust	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Septembar	0	0	0	0	0	0	0	/	/
Oktobar									
Novembar									
Decembar									
UKUPNO	1 (28 od 1.1.2016.	1 (14 od 1.1.2016.	5 (39 od 1.1.2016 .	6 (ukupno 16 fizičkih lica i 2 pravna lica u registru lobista)	0	14 (ukupno 13 fizičkih lica i 1 pravno lice)	0	-	/

ANEKS 7

POSTUPANJE PO PRIJAVI O UGROŽAVANJU JAVNOG INTERESA KOJE UPUĆUJE NA KORUPCIJU I ZAHTJEVU ZA ZAŠTITU

Napomena: 275 postupaka po prijavama je prenijeto u 2024. 5 ex officio 6 ZZZ	Broj prijava zviždača	Anonimno	Okončani postupci po prijavama	Mišljenja Agencije po prijavama (poz + neg -)	Preporuke	Realizovano	Pokrenuto ex officio	Okončano ex officio	Preporuke	Realizovano	Predmeti ustipljeni tužilaštvima	Predmeti ustipljeni drugim nadležnim organima	Broj zahtjeva za zaštitu zviždača	Mišljenja Agencije zzz (poz + neg -)	Preporuke	Realizovano	Broj obuka za zak. obveznike	Broj obuka za zaposlene	Prekršajni postupci/ Izrečene sankcije
	38	25	5 (iz prethodn. perioda)	5-	-	-	2	1	1	-	7	4	-	2-	-	-	-	1	2 zahtjeva za pokretanje prekrš. postupka; Okončan 1 postupak iz prethodne godine – 1 opomena
	38	17	15 (iz prethodn. perioda)	15-	-	-	-	-	-	-	5	12	2	1+	2	2	3	1	-
	37	7	28 (iz prethodn. perioda)	14+; 14-	22	6	-	-	-	-	2	5	1	-	-	-	1	-	Okončan 1 postupak iz prethodnog perioda – 1 opomena
UKUPNO	113	49	48	48	22	6	2	1	1	-	14	21	3	3	2	2	3	2	2 zahtjeva; 2 opomene

ANEKS 8

SAČINJAVANJE MIŠLJENJA ZA IZMJENU I DOPUNU ZAKONA, DRUGIH PROPISA I OPŠTIH AKATA

Mišljenje na Nacrt zakon o privrednim društvima u dijelu odredbi koje se odnose na sukob interesa	Postupajući po zahtjevu Ministarstva ekonomskog razvoja br: 03-04-268 od 13.02.2024. za davanje mišljenja na rješenja iz člana 56 do 58 novog Zakona o privrednim društvima, Agencija je analizirala relevantne odredbe ovog propisa i utvrdila da su na zadovoljavajući način razrađene odredbe Nacrta zakona o privrednim društvima iz: - člana 45 kojim se uređuju lica sa posebnim obavezama; - člana 46, kojim se uređuju povezana lica, fizička i pravna u smislu ovog zakona i kroz ovo pitanje značajnog učešća, većinskog učešća, pitanje kontrole i zajedničkog djelovanja; - člana 50, kojim se utvrđuje definicija ličnog interesa i finansijskih odnosa; - člana 51, kojim se uređuje način prijavljivanje pravnog posla, odnosno pravne radnje u kojoj postoji lični interes, u formi obavještenja, koje privredno društvo mora primiti prije zaključenja pravnog posla, odnosno prije preduzimanja pravne radnje; - člana 52, kojim se reguliše pitanje odobrenja pravnog posla nakon prijema obavještenja; - člana 54, kojim se predviđa tužba zbog povrede pravila o odobravanju poslova, odnosno radnji u kojima postoji lični interes, nadležnom sudu za poništaj tog pravnog posla, odnosno pravne radnje i tražiti naknadu štete od tog lica; - člana 56, kojim se uvodi obaveza lica iz člana 45 da izbjegavaju da njihov lični interes dođe u sukob sa interesom privrednog društva; - člana 57, kojim je predviđena tužba zbog povrede sukoba interesa gdje se propisuje da društvo može podnijeti tužbu nadležnom sudu protiv lica iz člana 45 ovog zakona zbog povrede obaveze izbjegavanja sukoba interesa iz člana 56. ovog zakona, kao i protiv sa njim povezanog lica iz člana 46 stav 1. i 2. ovog zakona, a da se od njih može tražiti naknada štete i prenos koristi na društvo koju je to lice, odnosno povezano lice sa namjerom ili krajnjom nepažnjom ostvarilo kao posljedicu povrede dužnosti. S tim u vezi, Agencija je u mišljenju konstaovala da nema primjedbi na gore navedene članove Nacrta zakona o privrednim društvima, ali istovremeno podsjetila na značaj i prijeku potrebu normativnog uređenja oblasti rada javnih preduzeća, kako onih koja se nalaze u državnom vlasništvu, tako i onih u vlasništvu lokalnih samouprava, a koja je prepoznata i u Inicijativi za unificiranje zakonskog okvira koji reguliše najvažnija pitanja upravljanja, nadzora, stvarnog i potencijalnog sukoba interesa i transparentnosti rada organa upravljanja javnih preduzeća koju je Agencija uputila predsjedniku Vlade 19.7.2022, kao i kroz CPL Smjernice sa kontrolnim popisima za sektor javnih preduzeća koje je sačinila Regionalna antikorupcijska inicijativa u okviru SEE-TAC projekta.
Mišljenje na Nacrt zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima (objavljen na javnu raspravu 18. marta 2024. godine)	Agencija je po službenoj dužnosti prepoznala potrebu sprovođenja antikorupcijske analize odredbi Nacrta zakona o izmjenama i dopunama Zakona o državnim službenicima i namještenicima, posebno cijeneći značaj samog propisa, kao i potrebu da ovaj propis sadrži jasne procedure zapošljavanja i odabira kandidata u cilju sprovođenja profesionalizacije i depolitizacije u obavljanju poslova u državnim organima i primjenu tzv. <i>merit principa</i>. S tim u vezi, Agencija je u mišljenju navela da pažljivo predviđanje kriterijuma u Nacrtu zakona član 1-6, koji gradiraju zvanja u okviru postojećih kategorija i nivoa doprinose upravljanju ljudskim resursima koje je zasnovano na jasnim i objektivnim

kriterijuma, time uspostavljajući princip napredovanja po zaslugama, što predstavlja jasan stimulans i podstrek za zalaganje zaposlenih u okviru državne uprave i samim tim utiče na unapređenje kvaliteta rada cijelog sistema.

Kada je u pitanju član 16 Nacrta zakona, a kojim se postojeći član 61 dopunjuje u dijelu instituta vršioca dužnosti, Agencija je pozvala resorno ministarstvo da, imajući u vidu percepciju zloupotrebe instituta „vršioca dužnosti”, razmotri preciziranje predmetnog instituta, imajući u vidu da je prirodno rješenje da ova lica prioriteto dolaze iz redova zaposlenih tog organa, kao svojevrsno „prelazno rješenje”, a samo izuzetno, ako lica koja su zaposlena u tom organu ne ispunjavaju uslove, bude određeno lice van tog organa državne uprave, odnosno službe ili pravnog lica iz člana 3 stav 2 ovog zakona, a koje ispunjava propisane uslove, kao i da se iznađe jasna i nedvosmislena zakonska formulacija u kojoj će biti navedeno da se ovi periodi ne mogu produžavati, odnosno obnavljati.

Kada su u pitanju izmjene iz člana 18 do 28 Nacrta zakona, a kojima se predlaže reorganizacija disciplinske komisije, na način da se formira Državna disciplinska komisija, a konkretno član 25 Nacrta zakona u kome se u novopredloženom članu 106a stav 6 propisuje da se provjera znanja i sposobnosti vrši na osnovu usmenog intervjua, koji se sprovodi najkasnije u roku od osam dana od dana sačinjavanja liste kandidata koji ispunjavaju uslove konkursa, Agencija je navela u mišljenju da bi zapisnik o sprovedenom intervjuu trebalo da sadrži jasno bodovanje predmetnog usmenog intervjua i dostavljene dokumentacije, te da bi isti trebalo da bude sastavni dio Liste za izbor predsjednika i članova Državne disciplinske komisije, koju Komisija za izbor utvrđuje i dostavlja Upravnom odboru Centra.

Dodatno, u članu 25 stav 14 Nacrta zakona, a kod zakonske formulacije koja se odnosi na određivanje vršioca dužnosti u slučaju privremene spriječenosti za rad, trudnoće, roditeljskog ili porodijskog odsustva predsjednika, odnosno člana Državne disciplinske komisije, Agencija je u mišljenju navela da je neophodno precizirati način određivanja „vršioca dužnosti” i uslove koje lice mora ispuniti da bi bilo određeno za „vršioca dužnosti” predsjednika, odnosno člana Državne disciplinske komisije.

Kada je u pitanju član 26 stav 2 tačka 2 Nacrta zakona, u kome se propisuje slučajevi za prestanak mandata predsjedniku, odnosno članovima Državne disciplinske komisije, a gdje je kao jedan od osnova za prestanak mandata navedeno razrješenje ako je ovo lice osuđeno za krivično djelo koje ga čini nedostojnim za rad u državnom organu, Agencija je mišljenja da je neophodno definisati listu krivičnih djela koja lice koje je osuđeno za isto čine nedostojnim za rad u državnom organu, posebno imajući u vidu da se navedeni uslov propisuje i kod člana 60 stav 2 tačka 2 važećeg Zakona, a propisuje kao uslov za razrješenje u prilagođenoj formi i u nekim drugim zakonima.

Na kraju, a imajući u vidu predlaganje formiranja Administrativnog centra državnih komisija (Poglavlje IX.a članovi 147a do 147i), te imajući u vidu da je članom 147h Nacrta zakona propisano da se na postupak zasnivanja radnog odnosa, prava, obaveza i odgovornosti zaposlenih u Centru primjenjuju opšti propisi o radu, neophodno je uspostaviti neke od važnih kriterijuma u samom Zakonu, a koji se konkretno odnose na način odlučivanja Upravnog odbora Centra i osnovne elemente za postupak izbora direktora, imajući u vidu nadležnosti i javna ovlaštenja Centra. Ovdje se u prvom redu misli na dužinu trajanja konkursa za izbor direktora, rok za sprovođenje intervjua, tj. razgovora sa kandidatima u prisustvu svih članova Upravnog odbora, način glasanja Upravnog odbora, obavezu obavještanja svih kandidata o ishodu konkursa i rok za predmetno postupanje, uslove za razrješenje direktora Centra, nadležno tijelo za odlučivanje o razrješenju, kao i eventualno uvođenje „vršioca dužnosti” koji bi se „premostio” period do sprovođenja konkursa za izbor novog direktora Centra u slučajevima razrješenja koji se ne odnose za istek mandata.

Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama koji je dostavljen Skupštini Crne Gore 18. januara 2024. klasifikacioni broj 23-3/24-1

Imajući u vidu da je slobodan pristup informacijama jedan od najznačajnijih instituta u kome se ogleda namjera zakonodavca da rad organa vlasti učini transparentnim i istovremeno zadovolji princip javnosti „da zna“, odnosno da blagovremeno i tačno bude informisana o pitanjima o kojima organi vlasti donose odluke i bude upoznata sa podacima na osnovu kojih kreiraju svoje politike djelovanja, Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o slobodnom pristupu informacijama, a koji je Ministarstvo javne uprave dostavilo Skupštini Crne Gore 18. januara 2024. godine bio je predmet analize Agencije.

U predmetnom mišljenju posebna pažnja posvećena je preporukama koje je Aгенija dala u Mišljenju na Zakon o slobodnom pristupu informacijama ("Sl. listu CG", br. 44/2012 i 30/2017) od 6.12.2022. broj 03-04-2321.

S tim u vezi, u ovom mišljenju konstatuje se značajno unaprjeđenje člana 12 Zakona u pravcu povećanja transparentnosti rada organa vlasti, čime se neminovno doprinosi jačanju povjerenja javnosti u rad tih organa. Takođe, proširivanje nadležnosti Agencije za zaštitu podataka o ličnosti i slobodan pristup informacijama iz člana 39 Predloga zakona u dijelu koji se odnosi na donošenje smjernica za primjenu pojedinih odredbi ovog zakona, posebno je važno za unaprjeđenje člana 16 i 17 Zakona, a koji se tiču sprovođenja testa štetnosti i preovlađujućeg javnog interesa. Na kraju, a u odnosu na predloženu izmjenu člana 30 stav 5, koja se odnosi na spajanje odlučivanja po više zahtjeva koji se zasnivaju na istom ili sličnom činjeničnom stanju i na istom pravnom osnovu, stvaraju se uslovi za veću efikasnost rada organa vlasti prilikom postupanja po zahtjevima kao i smanjivanja troškova koji zbog velikog broja predmeta nastaju po državni budžet.

Ipak, ono što je Agencija prepoznala kao nedostatak važećeg Zakona, a što ostaje neuređeno kroz predložene izmjene i dopune Zakona o slobodnom pristupu informacijama jeste „protivteža“ i ono što čuva ideal otvorenosti i transparentnosti organa vlasti, a to je princip zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama.

Uzimajući u obzir obaveze koje su predviđene za organe vlasti Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, te imajući u vidu da je Agencija za sprječavanje korupcije od marta 2022. godine sprovodila analizu visine sudskih troškova koje su organi vlasti isplatili u sporovima koji se odnose na ostvarivanje prava na slobodan pristup informacijama u periodu od 01.01.2016. godine do 01.03.2022. godine, te kako pristigla dokumentacija ukazuje da se, u odnosu na predmetni zahtjev kroz odgovore preko stotinu organa vlasti, radi o iznosu od oko 1.000.000,00 eura za traženi period, Agencija je u ovom mišljenju prepoznala potrebu da se sagleda mogućnost predviđanja instituta koji bi pratio i otklanjao česte zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama.

U mišljenju se navodi da je predmetno pitanje djelimično uređeno kroz predloženu izmjenu člana 30 stav 5 Predloga zakona, koja se odnosi na spajanje odlučivanja po više zahtjeva koji se zasnivaju na istom ili sličnom činjeničnom stanju i na istom pravnom osnovu. Ipak, sprečavanje zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama značajno je kako bi se omogućilo efikasno ostvarivanje prava građana na slobodan pristup informacijama u cilju zaštite javnog interesa, ali i spriječila svaka eventualna namjera fizičkog ili pravnog lica da navedeno pravo zloupotrijebi uzurpiranjem predviđenih instituta, te direktno utiče na redovno funkcionisanje institucija koje obavljaju javne funkcije nepotrebним administrativnim opterećivanjem, koje u krajnjem vodi i značajnom finansijskom iscrpljivanju. U Mišljenju od 6.12.2022. broj 03-04-232119 Agencija je analizirala način uređenja ovog pitanja kroz uporednu praksu i tom prilikom navela rješenja iz:

- Zakona o izmjenama i dopunama Zakona o pristupu informacijama od javnog značaja (Uradni list RS, št. 51/06 – uradno prečišćeno besedilo, 117/06 – ZDavP-2, 23/14, 50/14, 19/15 – odl. US, 102/15, 7/18 in 141/22) Republike Slovenije;

¹⁹https://www.antikorupcija.me/media/documents/Mišljenje_na_zakon_o_slobodnom_pristupu_informacijama_1.pdf

	- Zakona o pravu na pristup informacijama (NN 25/13., 85/15. i 69/22.) Republike Hrvatske i - Zakona br. 26/2016 od 22. avgusta 2016. godine Portugala. Imajući u vidu praksu kod primjene Zakona o slobodnom pristupu informacijama, kao i dio navedene uporedne prakse, Agencija je mišljenja da je neophodno razmotriti uvođenje instituta zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama, te naći adekvatnu normativnu mjeru koja će detektovati ovu zloupotrebu, pri tome vodeći računa u svakom pojedinačnom slučaju da se ne ugrozi pravo građanina, odnosno javnosti da bude informisana, a koju bi pratili uslovi na osnovu kojih će biti moguće predmetnu zloupotrebu detektovati, koji bi obuhvatali kriterijume koji se odnose na to da se radi o jednom ili više međusobno povezanih podnosilaca zahtjeva koji putem jednog ili više funkcionalno povezanih zahtjeva očigledno zloupotrebljavaju pravo na pristup informacijama suprotno svrsi i cilju zakona, kao i da li se radi o učestalim zahtjevima za dostavljanje istih ili istovrsnih informacija ili zahtjevima kojima se traži veliki broj informacija zbog kojih dolazi do opterećivanja rada i redovnog funkcionisanja organa vlasti, odnosno ako su zahtjevi evidentno nerazumni odnosno uznemirujući. Ovdje je posebno važno imati u vidu ulogu Agencije za zaštitu ličnih podataka i slobodan pristup informacijama, kao i Savjeta Agencije zbog nadležnosti koje su im povjerene Zakonom o slobodnom pristupu informacijama, kroz član 39 i 40 Zakona, gdje bi oni bili ti koji bi sačinjavali smjernice koje se odnose na detektovanje zloupotrebe prava na slobodan pristup informacijama i bili nadzorno tijelo u cijelom procesu, kako ne bi došlo do neopravdanog pozivanja na ovaj pravni osnov sa ciljem ograničavanja slobodnog pristupa informacijama, te kako bi se starali da se isti adekvatno primjenjuje.
Mišljenje na Predlog pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika	Postupajući po zahtjevu za davanje mišljenja na Predlog pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika br. 070/24-16488/1, a koji je dostavljen Agenciji za sprečavanje korupcije 27. marta 2024. godine, te cijeneći ispunjenost preporuka datih na Nacrt pravilnika o kontroli imovine i životnog stila policijskih službenika br.040/22-37703/2 od 26. oktobra 2022. godine i na Predlog pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika br.040/23-8641 od 31.3.2023. godine, u Mišljenju koje je donijela Agencija 1.4.2024. godine konstatovano je da su sve preporuke Agencije iz ranijih mišljenja na zadovoljavajući način inkorporirane u Predlog pravilnika, te da Agencija iz ulga antikorupcijske procjene zakona nema dodatnih preporuka na Predlog pravilnika o kontroli imovine, prihoda i životnog stila policijskih službenika.
Mišljenje na Zakon o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja	Agencija je, po službenoj dužnosti, prepoznala potrebu sprovođenja antikorupcijske analize odredbi Zakona o finansiranju političkih subjekata i izbornih kampanja („Sl. list Crne Gore“, br. 3/20 i 38/20) imajući u vidu da joj je data uloga da vrši nadzor nad ovim zakonom, odnosno povjerena nadležnost da sprovodi mjere kontrole finansiranja političkih subjekata i izbornih kampanja, te da postoji značajna praksa u implementaciji Zakona, sa posebnim osvrtom na naučeno iz iskustava u četvorogodišnjoj primjeni u izbornim ciklusima za parlamentarne izbore koji su održani 30. avgusta 2020. godine, vanrednim parlamentarnim izborima koji su održani 11. juna 2023. godine, kao i predsjedničkim izborima koji su održani 19. marta i 2. aprila 2023. godine. S tim u vezi, u mišljenju je data ocjena regulatornog okvira za finansiranje političkih partija i izbornih kampanja u Crnoj Gori, sa posebnim osvrtom na odredbe Zakona kod kojih su uočeni određeni nedostaci i nesaglasnosti, sa preporukama za smanjenja rizika od korupcije, njihovo unapređenje i efikasniju primjenu. Mišljenje je dostavljeno Skupštini Crne Gore, odnosno Odboru za sveobuhvatnu izbornu reformu i Odboru za antikorupciju.

Mišljenja shodno članu 33a Poslovnika Vlade Crne Gore	Tokom I kvartala 2024. godine Agencija je, u saradnji sa Ministarstvom pravde, radila na uspostavljanju preliminarne kontrole na rizike od korupcije – CPL. U tom smislu, Agencija je pružila stručnu pomoć nadležnom direktoratu Ministarstva pravde u cilju upoznavanja sa rizicima od korupcije u propisima, kao i izradila Obrazac Preliminarne kontrole na rizike od korupcije, za potrebe popunjavanja istog od strane nadležnih organa prilikom pripreme predloga zakona i drugih propisa koje utvrđuje Vlada. S tim u vezi, Ministarstvo pravde je, 1. avgusta 2024. donijelo Uputstvo o sprovođenju preliminarne kontrole na rizike od korupcije ("Službeni list Crne Gore", br. 075/24) u kome je razrađena obaveza sprovođenja preliminarne kontrole na rizike od korupcije (CPL) i propisan obrazac za na kome će se u postupku pripreme zakona i drugih propisa ista sprovoditi. U odnosu na navedenu zakonsku obavezu, Ministarstvo pravde dostavilo je Agenciji u III kvartalu pet propisa na mišljenje, koje je Agencija obradila u kontekstu popunjenog CPL obrasca od strane predlagača, a shodno članu 33a Poslovnika Vlade Crne Gore, pri tom vodeći računa o odredbama predmetnog propisa u cjelini. Tako su u III kvartalu izrađenja i dostavljena Ministarstvu pravde: • Mišljenje na Predlog odluke o izmjeni Odluke o odobravanju privremene zaštite licima iz Ukrajine; • Mišljenje na Predlog zakona o izmjenama i dopunama Zakona o patentima • Mišljenje na Predlog zakona o posredovanju u prometu i zakupu nepokretnosti • Mišljenje na Predlog zakona o zanatstvu • Mišljenje na Predlog zakona o mjerama sigurnosti pri istraživanju i proizvodnji ugljovodonika u podmorju
---	--

ANEKS 8.2

UPUĆIVANJE INICIJATIVA NOSIOCIMA IZVRŠNE I ZAKONODAVNE VLASTI

Inicijativa o potrebi unaprjeđenja Nacrta zakon o izmjenama i dopunama Zakona o radu

Imajući u vidu značaj Zakona o radu, kao sistemskog zakona, odnosno jednog od osnovnih zakona čiji je značaj izuzetno veliki za ostvarivanje čitavog korpusa ekonomskih i socijalnih prava, te cijeneći da je stanje prevencije korupcije u kontekstu tržišta rada jedno od najosjetljivijih, Agencija je prepoznala interes da još jednom analizira Zakon o radu, ovog puta njegove najnovije izmjene i dopune koje je Ministarstvo rada i socijalnog staranja u formi Nacrta stavilo na javnu raspravu 12.3.2024.

Kako je Agencija u proteklom periodu u tri navrata analizirala Zakon o radu i donijela mišljenja 28. juna 2017. (broj: 03-03-2400), 25. oktobra 2017. godine (03-03-2796) i 10.9.2021. (broj: 03-04-1726), u predmetnoj Inicijativi konstatovano je da preporuke koje su date u ranijim mišljenjima, a koje se uglavnom odnose na potrebu otklanjanja korupcijskih rizika identifikovanih u tekstu zakona, nijesu našle mjesto u predmetnim izmjenama i dopunama formulisanim kroz posljednji Nacrt zakona o radu.

Tu je posebno imala u vidu odredbe koje se odnose na obaveze poslodavca (član 19 u odnosu na član 168), zasnivanje radnog odnosa (prijavljivanje i javno oglašavanje – član 24, poništenje oglasa – član 27), vrste ugovora o radu (ugovor o radu na određeno vrijeme - član 37), prava i obaveze zaposlenih (prekovremeni rad – član 64 i preraspodjela radnog vremena – član 68) i otkaz od strane poslodavca (individualni otkaz - 172). Shodno navedenom, u cilju zaštite javnog interesa, Agencija je utvrdila da je neophodno preispitati analizirane norme, kako iste uslijed širokih diskrecionih ovlašćenja datih poslodavcu, nedefinisanih normi i neusklađenosti sa međunarodnim izvorima prava, mogu prouzrokovati narušavanje integriteta, transparentnosti i pravne sigurnosti.

Dodatno, kroz navednu Inicijativu apelovano je na resorno ministarstvo da se predvidi odredba kojom će se obavezati poslodavci iz javnog sektora, na koje se primjenjuje Zakon o radu, da uspostave interne procedure za sprovođenje postupka zasnivanja radnog odnosa, koji neizostavno sadrže mjerljive pokazatelje na osnovu kojih se može zaključiti način vrednovanja, ocjenjivanja i bodovanja kandidata. Na ovaj način bili bi obezbjeđeni preduslovi adekvatnog bodovanja shodno postavljenim kriterijuma, sa kojima bi, uz obavezu sačinjavanja zapisnika ili izvještaja o sprovedenim intervjuima, bio formalno uspostavljen adekvatan sistem bodovanja kandidata na osnovu kojeg bi se moglo utvrditi na koji način je vršeno pojedinačno ocjenjivanje i bodovanje pojedinačnih kriterijuma, a koji bi osigurao odabir kvalitetnih kadrovskih rješenja.

Inicijativa o potrebi izmjene Predloga zakona o sprečavanju korupcije broj 23-2/24-5, a koji je Vlada Crne Gore dostavila Skupštini Crne Gore 30.5.2024. godine

Cijeneći tekst Predloga zakona o sprečavanju korupcije 23-2/24-5, a koji je Vlada Crne Gore dostavila Skupštini Crne Gore 30.5.2024. Agencija za sprečavanje korupcije je sačinila Inicijativu u kojoj je ukazala na manjkavosti i nedostatke pojedinih zakonskih rješenja, sve u cilju usvajanja zakona koji će biti snažan alat u prevenciji i suzbijanju korupcije, kao jednoj od ključnih politika za razvoj oblasti na kojima počiva svaka demokratski uređena država. Dodatno, pri komentarisano Predloga zakona o sprečavanju korupcije Agencija se, osim iskustva u primjeni važećeg zakona u ovoj oblasti, vodila i međunarodnim standardima u oblasti prevencije korupcije, u prvom redu sa Konvencijom Ujedinjenih nacija protiv korupcije²⁰, Direktivom (EU) 2019/1937 o zaštiti lica koja prijavljuju povrede prava Unije (Direktiva o zaštiti zviždača) i GRECO preporukama iz Izvještaja o evaluaciji za Crnu Goru u okviru V kruga evaluacije na temu Sprečavanje korupcije i unapređivanje integriteta u

²⁰ Zakon o ratifikaciji Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije "Službeni list SCG - Međunarodni ugovori", br. 11/2005

	okviru organa centralne vlasti (na najvišim izvršnim funkcijama) i agencija za sprovođenje zakona (koji je Vlada Crne Gore usvojila 25. oktobra 2022. godine). S tim u vezi, Agencija je u Inicijativi skrenula pažnju na članove 26, 47 101, Predloga zakona, kao na buduća zakonska rješenja koja neće biti u funkciji unaprijeđenja zakonskog okvira koji bi trebalo da dâ Agenciji još značajniji prostor u sprovođenju svojih nadležnosti. Dodano, predložene su izmjene u dijelu odredbi Predloga zakona kojima se uređuju planovi integriteta, kao i odredbama kojim se utvrđuje postupanje po prijavama zviždača i zaštita žviždača.
--	--

ANEKS 9 – Obuke za obveznike antikorupcijskih zakona i druge ciljne grupe

Oblast	Teme obuke	Organizator	Struktura polaznika	Br. polaznika	
Integritet	Dvije obuke na temu „Integritet u javnoj upravi i sprovođenje planova integriteta“ 1. Za službenike i namještenike na lokalnom nivou 2. Za službenike i namještenike na državnom nivou	Uprava za ljudske resurse, u okviru Opštih programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih i lokalnih službenika i namještenika	Polaznici iz Opština Danilovgrad (15), Kotor (2), Mojkovac (1), Plav (1), Plužine (1) i Glavnog grada Podgorica (2), kao i JU Dom starih Grabovac Risan (1), JU Dnevni centar za djecu i mlade sa smetnjama u razvoju, Tivat (1) i Agencije za elektronske medije (1). Polaznici iz Ministarstva saobraćaja i pomorstva (3), Ministarstvo odbrane (3), Ministarstva poljoprivrede, šumarstva i vodoprivrede (2), Ministarstvo zdravlja (2), Ministarstvo sporta i mladih (2), Ministarstvo ekonomskog razvoja (2), Ministarstvo prostornog planiranja, urbanizma i državne imovine (1), Ministarstvo javne uprave (1), Uprava policije (1), Uprava za statistiku (1), Fond za zdravstveno osiguranje (1), Fond PIO (1), Zavod za hidrometeorologiju i seizmologiju (1), Zavod za metrologiju (1), Osnovno državno tužilaštvo Kolašin (1), Osnovno državno tužilaštvo Herceg Novi (1), Sud za prekršaje u Budvi (1), Opština Zeta (1).	25	I kvartal
				26	
Antikorupcijska procjena propisa	Seminar na temu „Antikorupcijski propisi“	Sindikata državnih službenika i namještenika Crne Gore (SDSNCG) i Solidarity centar u okviru projekta „Osnaživanje učešća sindikata u radu javne uprave u cilju sužavanja okvira za koruptivne i nedozvoljene uticaje“	Predstavnici SDSNCG zaposleni u organima uprave Opština Bijelo Polje, Berane, Budva i Nikšić, Državnom arhivu Crne Gore i Upravi pomorske sigurnosti Crne Gore.	18	

Prevenција korupcije	Tri obuke na temu „Prevenција i represija korupcije na graničnim prelazima“	Policijska akademija Danilovgrad	Predstavnici Uprave policije, Uprave carina i nadležnih inspekcija	59	II kvartal
Mehanizmi suzbijanja korupcije	Tri treninga o mehanizmima suzbijanja korupcije	Centar za građansko obrazovanje – CGO u okviru projekta PAKT protiv korupcije	Predstavnici lokalne uprave (jedinice lokalne samouprave i ustanove na lokalnom nivou) Predstavnici sektora obrazovanja Predstavnici sektora zdravstva	20 17 24	
	Jedan trening o mehanizmima suzbijanja korupcije		Predstavnici Ministarstva unutrašnjih poslova, Uprave policije i Ministarstva odbrane	25	
Integritet	Radionica za menadžere integriteta u jedinicama lokalne samouprave	Program Ujedinjenih nacija za razvoj (UNDP) u Crnoj Gori	Menadžeri integriteta u jedinicama lokalne samouprave	22	III kvartal

ANEKS 10– Obuke koje su pohađali službenici Agencije

Tema obuke	Organizator	Struktura polaznika	Broj polaznika	
Tri dvodnevna treninga o komunikacionim vještinama (teme: javni nastup, medijski nastup, asertivna komunikacija, eksterna komunikacija, odnosi sa medijima)	Centar za građansko obrazovanje (CGO) i ASK u okviru projekta „PAKT protiv korupcije“	Direktorica, pomoćnici direktorice, načelnici i službenici	27	I kvartal
Radionica na temu: „Međunarodna iskustva i razmjena dobrih praksi: Zloupotreba državnih resursa“	Savjet Evrope	Službenik	1	
Integritet državnih službenika	(MATRA Rule of Law Programme) Holandski Helsinški komitet, Univerzitet u Leidenu i Akademija za lokalnu upravu, Hag	Službenica	1	
Uvod u političko finansiranje	IFES, Ambasada Velike Britanije i UK International Development	Načelnici i službenici	13	
Upravni postupak	Uprava za ljudske resurse u okviru Opšteg programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika	Službenice	2	
Emocionalna inteligencija		Službenice	2	
Informatička zaštita podataka		Načelnica	1	
Sajber bezbjednost	Uprava za ljudske resurse u okviru Opšteg programa stručnog osposobljavanja i usavršavanja državnih službenika i namještenika	Službenica	1	II kvartal
Prekršajni postupak		Službenici	3	
Upravljanje stresom		Službenica	1	
Radionica za javni nastup i komunikacije	ASK	Direktorica, pomoćnici direktorice, načelnici, službenici	21	
Uvod u javne finansije	Ministarstvo finansija i Uprava za ljudske resurse u okviru Programa obuka za računovođu u javnom sektoru (Obuke u oviru predmeta: Osnovi nacionalnog zakonodavstva)	Načelnica i službenica	2	
Pravni sistem Crne Gore				
Budžet Crne Gore				
Sistem budžetskog računovodstva i sistem trezora				
Državni službenici i namještenici i zaštita podataka				

Sistem upravljanja i unutrašnjih kontrola u javnom sektoru				
Javne nabavke				
Državna imovina				
Osnovi poreskog sistema – poreski sistem Crne Gore				
Finansiranje jedinica lokalne samouprave				
Specifičnosti odraslih u procesu obrazovanja i učenja	Uprava za ljudske resurse u okviru obuka za realizaciju Programa andragoškog osposobljavanja (Trening za trenere)	Službenik	1	
Komunikacija u obrazovanju odraslih				
Organizacija, planiranje i programiranje u obrazovanju odraslih				
Moderacija obrazovnog procesa i grupna dinamika				
Uvod u finansijsko računovodstvo	Ministarstvo finansija i Uprava za ljudske resurse u okviru Programa obuka za računovođu u javnom sektoru (Obuke u okviru predmeta: Finansijsko računovodstvo)	Načelnica i službenica	2	III kvartal
Dvojno knjigovodstvo				
Računovodstveni standardi				
Korektivna usklađivanja završnih računa				
Sintetički računi, ispravke grešaka i uparivanja sa izvodom banke				
Nepotpuna evidencija				
Izvještaj o tokovima gotovine				
Obuka za kontakt osobe i vladine eksperte koji učestvuju u drugom ciklusu Mehanizma za reviziju sprovođenja Konvencije Ujedinjenih nacija protiv korupcije (UNCAC)	UNODC	Službenica	1	